

СРПСКИ ЈЕЗИК

за трећи разред основне школе

СРПСКИ ЈЕЗИК

за трећи разред основне школе

Аутори

Дарија Ковачевић Божиновска
Биљана Спасовска

Рецензенти

Трајче Стамески
Даниела Станковска
Челебија Омерагић

Лектор

Милена Момировић

Илустратори

Дарија Ковачевић Божиновска
Биљана Спасовска

Стручна редакција

Изета Бабачић

Уредник

Изета Бабачић

Графичко и техничко уређивање: Весна Депиновска – APC СТУДИО

Штампа: Европа 92 – Кочани

Тираж: 22

Место и година издања: Скопје, 2023 година

Одлуком за одобрување уџбеника из предмета Српски језик за III разред бр. 26-2169 од 12.09.2023 год. донесене од стране Националне комисије за уџбенике.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

373.3.016:811.163.41(075.2)

КОВАЧЕВИЋ Божиновска, Дарија

Српски језик за трећи разред основне школе / [автори Дарија Ковачевић Божиновска, Биљана Спасовска ; илустратори Дарија Ковачевић Божиновска Биљана Спасовска]. - Скопље : Министарство образовања и науке Републике Северне Македоније, 2023. - 167 стр. ; илустр. ; 29 см

ISBN 978-608-273-573-3

1. Спасовска, Биљана [автор] [илустратор]

COBISS.MK-ID 61704709

Драги ученици!

Пред вами је ваша нова читанка у којој ћете читати узбудљиве приче, духовите драмске текстове и занимљиве песме.

Наставне садржине обрађене у овом уџбенику омогућиће вам да стекнете нова знања, научите сва слова латинице и њихов редослед, абецеду. Научићете да слушате, разговарате о слушаном и прочитаном и да се помоћу језичких садржаја лепо усмено и писмено изражавате. Помоћу медијских садржина јћете у свет савремене технологије.

Уживајте док учите, истражујете, читате, говорите, пишете, преносите ваша знања и даље се богатите нашим језичким благом.

Желимо вам пуно успеха и среће у томе!

Ваше ауторке

САДРЖАЈ

Драги ученици!..... 3

ВОДИЧ..... 7

СЛУШАЊЕ И ГОВОРЕНЬЕ..... 9

Наше светлости.....	10
Дечје игре.....	11
Шаренорепа.....	12
Ау што је школа згодна.....	16
Изгубљено јутро.....	17
Септембар.....	18
Прстен на морском дну.....	19
Свети Сава и отац и мати с малим дјететом.....	23
Принцеза на зрну грашка.....	24
Царево ново одело.....	26
Ишли смо у Африку.....	29
Снешко Белић.....	30
Кад је велики Моцарт био мали.....	31
Болесник на три спрата.....	32
Зна он унапред.....	33

ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ..... 35

Два писма.....	36
Азбука.....	37
Абецеда.....	38
Учим латиницу.....	39
Учим латиницу.....	41
Учим латиницу.....	43
Учим латиницу.....	45

Абецеда..... 47

Abeceda..... 48

Kako je lepo znati čitati..... 49

Štampana i pisana slova latinice.. 50

Pisana slova abecede..... 51

Pisanje latinicom..... 52

Pisana slova abecede..... 53

Ii, Tt, Uu..... 53

Cc, Čč, Ćć..... 54

Pp, Rr, Ss, Šš..... 55

Vv, Zz, Žž..... 57

Dd, Dž dž, Đđ..... 59

Nn, Nj, Ll, Lj Ij..... 61

Bb, Gg, Ff, Hh..... 63

Čedina radost..... 65

Dragi deda..... 66

Два јарца..... 67

Dve koze..... 68

Писање и коришћење
правописних правила..... 71

Писање назива књига листова
и часописа..... 73

Писање назива установа..... 74

Да се подсетимо..... 75

Две тачке (:) и зарез (,)
у набрајању..... 76

Преношење речи у нови ред.... 78

Да се подсетимо..... 80

Бројеви – писање бројева..... 81

Ред речи у реченици..... 82

Изокренута прича..... 83

Врсте речи у реченици.....	84
Именице.....	84
Именице које означавају имена бића.....	85
Именице које означавају имена предмета.....	86
Властите и заједничке именице.....	87
Род именица.....	88
Број именица.....	90
Да се подсетимо.....	92
Именице.....	92
Глаголи.....	93
Да се подсетимо.....	97
Врсте реченица по значењу.....	98
Обавештајне реченце.....	98
Упитне реченце.....	99
Узвичне реченце.....	100
Врсте реченица по облику.....	101
Да се подсетимо.....	103

КЊИЖЕВНОСТ, ИЗРАЖАВАЊЕ И СТВАРАЊЕ..... 105

Тајна.....	106
Два писма.....	108
Слатка математика.....	111
Semafor.....	113
Чаробна креда.....	114
Најдражана играчка.....	116
Насрадин-хоџа и његова крава.....	118
Лисица и јарац.....	119
Бик и зец.....	121
Дете и ласта.....	122
Сликарка зима.....	124

Bojice.....	126
Ливада.....	127
Човекова околина.....	128
Бамби.....	129
Лепо је све што је мало.....	131
Majka Jova и ruži rodila.....	133
Смешно чудо.....	135
Петоро браће.....	137
Старо лијино лукавство.....	140
Daj mi krila jedan krug.....	141
Три кројача.....	143
Врабац и ласте.....	145
Музика.....	147
Коњ и магаре.....	149
Ближи се, ближи лето.....	150

МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ И МЕДИЈСКА КУЛТУРА..... 153

Медији у свакодневном животу.....	154
Утицај медија.....	155
Поучне и проблематичне информације.....	157
Коришћење мобилних телефона.....	160
Иконе и апликације на мобилном телефону/паметном уређају.....	161
Коришћење мобилног телефона/паметног уређаја.....	162
Емотикони.....	164
Претраживање на интернету..	165
Кораци за претраживање на интернету.....	166

ВОДИЧ

Да би боље разумео ову књигу, било би добро да упознаш следеће знаке:

Речник

Разговарамо

Задаци

Учимо нешто ново

Хајде да стварамо

Упамти

СЛУШАЊЕ И ГОВОРЕНJE

НАШЕ СВЕТЛОСТИ

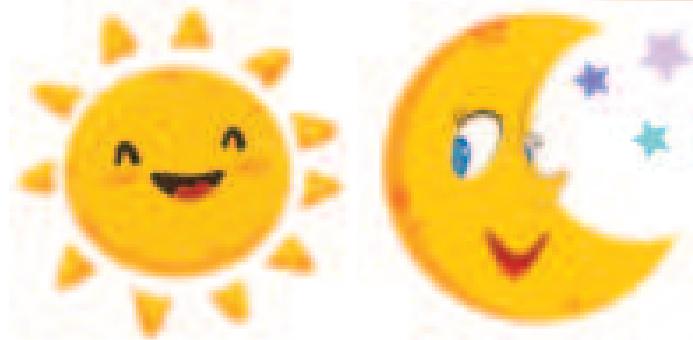
Прва нам је светлост Сунце,
златном руком свет открива,
златне жеље изазива.

Друга нам је светлост Месец,
омркнем ли у даљини –
идем све по месечини.

Трећа нам је светлост ватра,
с домаћином друштво цело
она скупи на посело.

Четврта је светлост говор,
њим се служе сви народи,
њим се душа с душом сроди.

Отон Жупанчич

Разговарамо

- О којим се светлостима пева у овој песми?
- Које значење има Сунце за живот на Земљи?
- Зашто људи говоре?
- Зашто је говор упоређен са сунцем и ватром?
- Како се зове језик којим говорите и на коме учите?

Задаци

- Научите напамет песму.
- Радите са својим паром из клупе. Један/једна нека изговара стихове погрешно изговарајући речи, а други/друга нека викне „Стоп!“, на сваку погрешно изговорену реч и нека је правилно изговори.

ДЕЧЈЕ ИГРЕ

Разговарамо

- Којих игара се играју деца на сликама?
- Описите правила тих игара.
- Које игре још играте са другарима?
- Која је ваша најдражана игра? Објасните због чега.
- Која је ваша омиљена друштвена игра?
- Испричајте правила по којима се она игра.

Задатак

- Поделите се у групе и организујте квиз. Свака група добија реч из разбрајалице коју треба да подели на слогове. За сваки тачан одговор добија се по један поен, а за сваки нетачан одговор одузима се један поен. Победник је она група која има највише освојених поена.

Учимо нешто ново

Пре почетка неких игара изговарају се **разбрајалице**. Оне се састоје од неколико стихова који немају неко посебно значење. Називају се и **бројалице**.

Еци,	ти си
пеки,	мала
пец,	препелица,
ја сам	еци,
мали	пеки,
зец,	пец.

Два се петла побише
на попово огњиште,
Један вели: – Иш!
Други вели: – Ти жмуриш!

ШАРЕНОРЕПА

У буци зоолошког врта малишани су обично застајали пред кавезима с мајмунима, па одлазили да се диве слоновима и фокама.

Само је једна девојчица, чије је плаво теме једва допирало чувару до појаса, редовно одлазила до кавеза иза чијих је решетака живео тигар. Затим је, све док се врт не затвори или је родитељи не одвуку кући, стајала нежно гледајући у звер чије су се зенице при јакој светlostи скupљале у оштру црну пругу.

Чувару се чинило да и звер посматра девојчицу с нежношћу у очима, као да погледима воде неки неми, тајни разговор. На тренутке му је једва успевало да га препозна. Је ли могуће да је то она иста звер чији урлик леди крв у жилама и људима и животињама, а ударац шапе угиба решетке кавеза?

С чуђењем и неверицом чувар је гледао како се тигар у дететовом присуству мења, како му

кретње постају блаже а очи,
упрте у девојчицу, питомије.

„Па, он би се као псић
склупчао крај дететових
ногу, само да је кавез
отворен!“, помисли чувар
не верујући сопственим
очима: њушке ослоњене
о шапе, тигар је лежао,
гледао у девојчицу, и прео.

– Пусти ме да га помилујем!
– замоли девојчица једнога
дана чувара, а овај задрхта
од ужаса и одлучи да је ни за
тренутак не оставља саму с
тигром.

Ко зна колико је пута
девојчица долазила! Колико
дugo стајала и гледала у
тигра! Звезде дане не броје.

Недеље и месеци су пролазили уливајући се у пролеће, лета и зиме као шаре с тигрових леђа у реп.

Девојчица је просто била опчињена тим репом, јер се час умилно увијао тигру око шапа, час гневно ударао о решетке. Ај, кад би неко, макар на трен, пустио тигра из кавеза! Девојчица је с тугом гледала заробљену звер, а тигар је, као да нешто наслућује, пружао шапу ка њој.

Мајка с нелагодношћу опази сузу у оку девојчице, трже је и одвуче од кавеза, а те исте вечери откри да је девојчицина цртанка испуњена цртежима моћне пругасте звери.

„Тигра воли више од родитеља!“ – пролете јој кроз главу.

– Немавише одлазака у зоолошки врт, запамти! – припреди љубоморно, па гурну цртанку у ладицу. – Доста је мени тих глупости... – И мајка љутито залупивши вратима изађе из дететове собе, а девојчица извади цртанку и стави је себи под узглавље, па леже, али читаве ноћи не склопи ока од ватруштине и повраћања.

Шта све нису чинили родитељи да јој помогну, па ништа. Чак су и цртеж с тигром ставили изнад дететовог кревета, али мала је наочиглед свих све брже копнела.

У свом кавезу, одбијајући храну, копнео је и тигар. Нико није могао да одреди од чега болује, али он је из дана у дан постајао све тањи и све мањи.

„Ако овако настави, ускоро га неће ни бити!“, промрмља чувар сетивши се да већ данима крај тигровог кавеза није видео плавокосу девојчицу, па уздахну. „Вероватно тигар за њом тугује!“ – погледа још једном измршавелу звер, решен да од сутра о свему обавести управника. Затим још једном обиђе врт, па леже.

Дуго није могао да заспи, а кад је заспао, пред саму зору, трже га урлик тигра. Заборавивши чак да обуче капут, он потрча ка тигровом кавезу. Стигавши надомак кавеза, он застаде као укопан. „Сањам ли ја ово?“, упита се кад виде закључана врата и празан кавез. „Није тигар врабац, па да излети кроз решетке! Још једном оптрча празан кавез, па читав зоолошки врт, али тигру ни трага.

Истога трена, дететова мајка чу девојчицин раздрагани смех и, не верујући сопственим ушима, скочи с кревета. Улете у дететову собу и готово занеме од чуда. Крај самог дететовог узглавља лежала је пругаста, шаренорепа мачка и прела, а девојчица се смејала. Из прозора руменила се зора. И прозор и врата били су затворени. Откуда мачка? Никада сличну њој није видела, а ипак јој је некако позната...

Мајка нехотице подиже поглед ка зиду и крикну. Са цртежа, право у њу, гледао је пругasti, шаренорепи тигар. У дететовом кревету лежала је иста таква пругаста, шаренорепа мачка са оштром, црном пругом уместо зеница. Од зебње мајка задрхта.

„Да се није тигар у мачку претворио?“, помисли па одмахну руком.

„Мачка је мачка, а малој је уз њу, очигледно, добро!“

Већ пред крај тога дана мајка опази да девојчица лакше дише и, обрадована, заборави и тигра и своју зебњу.

Девојчица се све чешће смејала, а Шаренорепа се од ње није одвајала.

У мраку, као жишци, гореле су њене очи.

„Па она то као пас стражари!“, пролете мајци кроз главу. „Кад једе? Када спава?“, упита се па усхићена дететовим све бржим опоравком заборави своја питања.

Као киша низ олук текли су дани. Девојчица је већ почињала да устаје са кревета и помало хода по соби праћена пругастом шаренорепом мачком.

Конечно, дође и дан да крене у школу. Она раздрагано зграби торбу и полете низ улицу, унапред се радујући сусрету с друговима и другарицама из разреда.

Истога трена Шаренорепа нестаде, а чувар, пролазећи крај недељама празног кавеза, иза решетака угледа тигра.

Гроздана Олујић

Задаци

- Размислите како је тигар дошао на идеју да напусти кавез, па испричајте пред одељењем.
- Испричајте један свој доживљај када вас одрасли нису разумели.

Разговарамо

- Са којом се животињом девојчица спријатељила?
- Размислите зашто је девојчица све време проводила пред кавезом тигра?
- По чему се она разликовала од остале деце?
- Како је тигар показивао да ужива у друштву девојчице?
- Зашто је мајка забранила девојчици да одлази у зоолошки врт?
- Због чега се она разболела?
- Зашто је тигар почeo да одбија храну?
- Како је девојчица оздравила?

Речник

теме – врх главе

опчињена – одушевљена

прео – испуштао тихе звуке услед задовољства

нелагодност – непријатност

узглавље – под јастук

ватруштина – температура

копнела је – слабила је, губила снагу

промрмља – проговори себи у браду

зебња – забринутост, страховање

усхићена – одушевљена

АУ ШТО ЈЕ ШКОЛА ЗГОДНА

Разговарамо

Песник каже: „Школа лечи лењост и самоћу.“

- Како то она чини?
- Шта каже песник у другој строфи ове песме?
- Како школа ствара пријатељство?

Ау што је школа згодна,
лечи лењост и самоћу:
ко да ми је кућа родна,
штета што не ради ноћу!

Кад нисам у својој школи,
мене моја душа боли.
Нема оне дружине
да делимо ужине.

Ау што је школа сјајна:
у клупама пар до пара.
Сваки шапат, свака тајна,
ново пријатељство ствара.

Љубивоје Ршумовић

Задатак

- Испричајте један интересантан догађај из школских дана.

ИЗГУБЉЕНО ЈУТРО

Осам сати увече.

- Лези, мала Лено! Сутра ће ти бити тешко да устанеш.
- Нећу! Гледам телевизију.

Девет сати увече:

- Лези, мала Лено! Сутра ће ти бити тешко да устанеш.

Ленине очи муче се да остану отворене.

- Нећу. Ја нисам мала, већ велика.

Слике на телевизору су мутне у Лениним очима. Она их не разазнаје.

Касно ноћу оне се стапају у мраку и Лена више ништа не види...

Шест часова ујутру:

- Кукурику – у – у! Дан се рађа! Време је за устајање – е –! Оглашава се разнобојни певац.

Црвена коса сунца провирује иза брда и златом прелива небо:

- Добро јутро!

„Лепо јутро“ – помишља свако и почиње дан неким послом.

Лена о томе ништа не зна. Спава као да је поноћ.

- Цвр – цвр – цвр – кроз прозор поздравља Лену птица певачица.
- Румено, златно јутро! Устани, Лено, да видиш!
- М – м – м – мрмља Лена у полусну и окреће се на другу страну.

Сунце се диже ка небу два корака изнад брда.

Лена је ово јутро изгубила заувек. Остало је сиромашнија за једно лепо, росно јутро.

Даринка Јанушева

Речник

разазнаје – препознаје

Разговарамо

- Зашто овај текст има наслов Изгубљено јутро?
- Ко је главна личност у тексту?
- Како схватате мисао „Лена је остало сиромашнија за једно лепо, росно јутро“?

Задатак

- Описите девојчицу и наведите њене особине!

СЕПТЕМБАР

У жутом ауту дође
јесен, донесе грожђе.

И лишће мог јаблана
поздати јесен рана.
Прођоше дани врели,
миришу плодови зрели.

Са гране ласта вели,
„Скоро ћу да се селим“.

У клупи ђаче пише:
„Брзо ће магле и кише“.

Јесен, се, јесен рана
прострла преко грана.

У жутом ауту стиже
и жуто лишће ниже...

Душан Костић

Разговарамо

- Зашто аутор ове песме каже да јесен долази у жутом ауту?
- Које се промене у природи дешавају у ово годишње доба?
- Које слике откриваш у другој строфи?
- У којој строфи аутор најављује да ће се ласте скоро преселити?

Задаци

- Пронађите риме у песми.
- Научите песму напамет.
- Са својим другом/другарицом из клупе наизменично изговарајте стихове песме.
- У свескама испод рима покушајте да илуструјете „Јесен“.

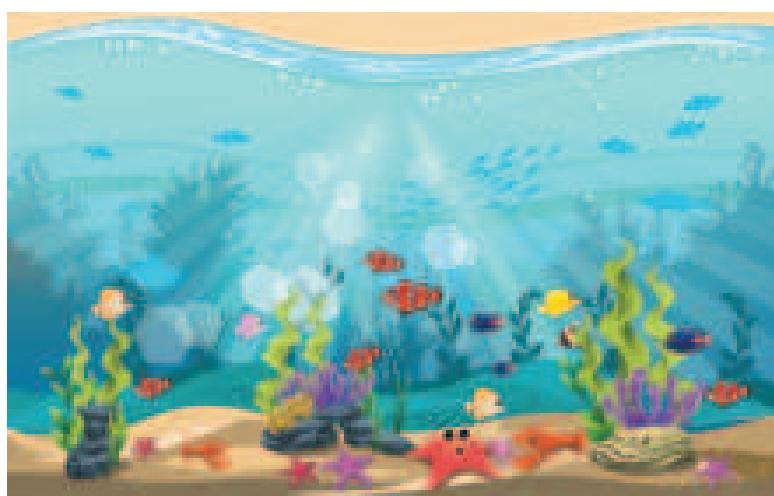
ПРСТЕН НА МОРСКОМ ДНУ

Играла се нека девојчица на морској обали, па изгуби златан прстен. То се десило у тренутку када је хтела да захвати воде у шаке: несташи обалски талас јој је скинуо прстен с руке и однео га у морске дубине. Сирота девојчица није знала шта да ради, па кроз плач стаде молити талас да јој га врати; али је он већ отишао са обале у неповрат.

Њен плач чу стари морски јеж, који се играо у песку на обали, па му се сажали, те се брзо као лопта откотрља на морско дно да потражи прстен.

Успут прво сврати у црвени град корала. Тамо су се дизали високи корални дворци који нису личили на наше куће, већ на жбунове и дрвеће. У сваком руменом коралном листићу, као у собици, живео је по један мали становник тога града. Морски јеж им јави да је девојчица изгубила златан прстен, и замоли их да му га донесу, ако у њихову земљу залута.

После тога јеж сврати у земљу сунђера, која је такође лежала на морском дну. Као разнобојна гнезда стајали су сунђери причвршћени за стење морског дна, и из сваке шупљине је вирио по један сићушни становник, радознало посматрајући пролазника. Јеж и њих замоли да потраже ту златну стварчицу драгој девојчици.

Идући тако приспе у земљу где су живеле морске сасе полаживотињице, пола цветови. Главе и тела личили су им на цветове польске сасе, а храниле су се, као и остале животиње, мањим животињицама, црвима и рибицама. Али морски јеж је био врло јак, зато је без бојазни ишао кроз њихову земљу. И њима рече о изгубљеном прстену, па пође даље.

Набаса потом у завичај морских паукова. Тамо је било много лепо. Сваки морски паук носио је на леђима по један мали врт, у коме су опет живеле друге животињице. Зато се у њиховом завичају чинило као да по морском дну шетају цветови и травке. Кад чуше паукови да је девојчица изгубила прстен одмах се размилеше да га траже.

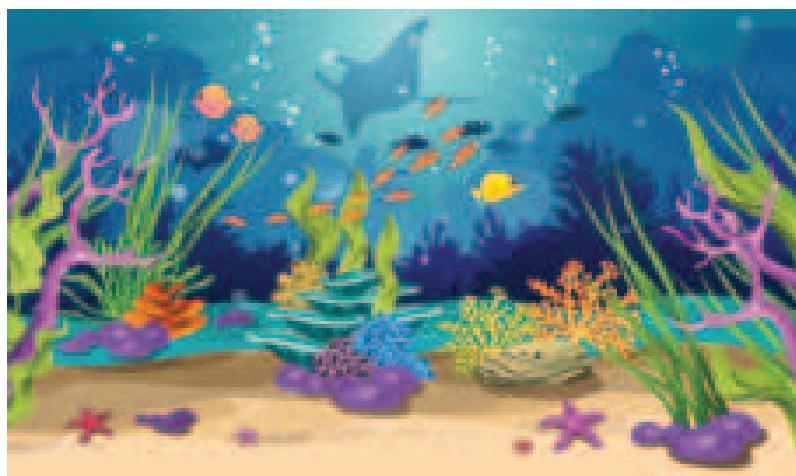
Јеж је још прошао кроз раскошна предграђа морских звезда, па свратио најзад у домовину школјки. Тамо је владала велика тишина, као у најдубљим нашим шумама. Затворене у својим књижастим кућама, школјке су вредно правиле бисер. На улици се није могло видети живе душе. Тек је на вику јежеву понека отворила врата, и опет их брзо затворила. Добри јежић је и њих замолио да потраже по својим кућама и радионицама, није ли можда прстен тамо упао.

Тако је за трен ока сав шарени свет што живи на морском дну пошао да тражи изгубљену ствар.

Корали су претражили цео свој румени град, сваку уличицу у њему, али прстен нису могли да нађу. Сунђери су испирали водом сваку пукотину по својим кућама, али од прстена ни трага. И школјке су завириле у сваку кутију, где су чувале бисер, у сваку собу, али ништа. Морске сасе, као какве принцезе, поседале су у своја кола у која су били упрегнути ракови и размилеле се кроз зелене пределе воде, тражећи га.

Ово путовање, разуме се, није било лако, јер су сваки час наилазили непријатељи, прождрљиви морски разбојници, али су оне ипак ишли напред, јер им је било жао девојчице.

И већ су сви били изгубили наду, кад једна мала љубичаста саса угледа где се нешто светли у вртићу старог паука, с којим се среће. Она му рече умиљато: – Молим те, стари, стани мало, чини ми се да у врту који носиш на леђима видим изгубљени предмет. А стари морски паук се наслеја: – Па и ја сам пошао да га тражим – рече он – то је збильја врло смешно, ако га носим на леђима и не слутећи то.

Саса сиђе с кола, попне се у врт на пауковим леђима, и збильја нађе прстен где се заплео о неку гранчицу. Од радости она постаде сва румена, брзо опет седе у своја кола, и захваливши старом пауку, пожури јежу.

А он као муња хитро полете на обалу, где је, сва уплакана, девојчица опет седела. Полако, да она не примети, остави пронађену ствар крај њене руке на песак и врати се у морске дубине. Тек он оде, а девојчица угледа свој изгубљени прстен и срећно отрча кући. Сигурно је мислила да га је талас вратио, не слутећи шта су све за њу учиниле добре морске животињице.

Десанка Максимовић

Разговарамо

- Каква је осећања пробудила код вас ова прича?
- Шта вам се у њој највише допало?
- Који вам је описан предео најлепши?
- Који је проблем у овој причи?
- Како се решио проблем?

Речник

неповрат – пут одакле нема повратка
корал – непокретне животиње црвене или беле боје које живе у мору

причвршћене на стенама

сунђери – животиње које живе у мору
причвршћене за неку подлогу

приспе – пристигне

саса – вишегодишња зељаста биљка

набаса – напети, наиђе

чуше – чули су

предграђе – насеље на улазу у град

зебња – забринутост, страховање

усхићена – одушевљена

Задатак

- Усмено штафетно препричавајте причу по деловима.
- Прочитајте у илустрованим дечјим енциклопедијама како изгледају, где живе и чиме се хране корали, морске сасе, морске звезде, морски пауци и морски јежеви. Откријте како морска школјка прави бисер од зрна песка. На часу ликовног образовања нацртајте описани морски свет из бајке „Прстен на морском дну“.

Учимо нешто ново

Ликови су носиоци радње у причи. Они се међу собом разликују по изгледу, начину говора и поступања.

Главни лик је најважнији јунак у књижевном делу. Истиче се својим особинама и понашањем. Главни јунак се труди да оствари своју замисао и задатак. Морски јеж је главни лик у причи „Прстен на морском дну“.

Позитивни ликови имају добре, племените намере. Морска саса, корали, морски пауци, сунђери, морске звезде помажу јежу да пронађе изгубљени прстен.

Бајка је прича у којој се описују стварни и измишљени ликови и могући и необични догађаји. У њој се увек боре добро и зло. Бајка обично има срећан крај јер означава победу добра.

СВЕТИ САВА И ОТАЦ И МАТИ С МАЛИМ ДЈЕТЕТОМ

Донели отац и мати мало, новорођено дете у цркву, Светом Сави, и замолили га да дете благослови и да му да срећу. „Ја ћу га благословити, као што је и Исус децу благословио, али му срећу не могу дати. То можете само ви, родитељи његови, ако га зарана научите: да ради, да штеди, да не лаже, да не краде, да слуша, да је побожно, да поштује старије, да је у свачему умерено; а нарочито ако га будете упутили да добро чува своје здравље.“

Родитељи су учинили што им је светац казао, па је од њиховог малог детета постао добар, радан, поштен и побожан човек. То се после чуло надалеко, па је са свију страна долазио силан свет и доводио малу децу Светом Сави да их благослови и да им да срећу. А Свети Сава свима је одговарао као и онима првима.

Народна прича

Речник

благословити – дати благослов, пожелети неком добро и срећу
зарана – рано ујутру; у млађим годинама
раден – радан, вредан, који воли да ради, марљив
побожан – који верује у бога

Задаци

- Откако сте отслушали причу, покушајте да саставите што више питања у вези њене садржине.
- Испричајте како ви бринете о свом здрављу.
- Научите неколико благослова и поделите их на часу са својим другарима.

Разговарамо

- Које су особине, по мишљењу Светог Саве, важне да бисмо били срећни у животу?
- Које вредности Свети Сава истиче као најважније?
- На који начин се оне постижу?
- Зашто је најважније добро чувати здравље?
- Шта све може да угрози здравље људи?

ПРИНЦЕЗА НА ЗРНУ ГРАШКА

Једном давно живео је принц који је желео да се ожени принцезом; али морала је да буде права правцата принцеза. Путовао је по целом свету да би је пронашао, али никада није могао да пронађе оно што је тражио. Нашао је пуно принцеза, али било му је тешко да докучи јесу ли праве или не. Увек му је нешто сметало, нешто што није било како треба. Тако се сваки пут враћао кући тужан јер је заиста желео да има праву принцезу.

Једно вече ударило је страшно невреме; грмело је и севало, а киша је пљуштала. Изненада је неко закуцао на капију града и стари краљ је отишао да их отвори.

Пред градском капијом стајала је принцеза. Боже, какав је то био пљусак! Вода јој је цурила са косе и одеће; све у ципеле, па ван њих – и каже да је права принцеза.

„Па, сазнаћемо ускоро“, помислила је стара краљица. Али није рекла ништа, већ је само ушла у спаваћу собу, скинула сву постельину са кревета и ставила грашак на дно кревета; а онда је узела двадесет

душека и положила их на зрно грашка, а на њих још двадесет ћебади од гушчјег перја. Ту је требало да принцеза спава целу ноћ. Ујутро кад се пробудила питали су је како је спавала.

„О, грозно,јако лоше!“ рекла је. „Целу ноћ нисам ни ока склопила. Ко зна шта је било у том кревету, али ја сам лежала на нечем тврдом па сам сад модра по целом телу. Ужасно, кажем вам!“

А онда су краљица и краљ видели да је права принцеза јер је грашак осетила и кроз двадесет душека и двадесет ћебади. Само права правцата принцеза може да буде тако осетљива.

Тада ју је принц узео за своју жену, јер је сада знао да има праву правцату принцезу; а грашак су однели у музеј где се и сада може погледати, ако га неко није украо.

Ето, то је била права бајка!

Ханс Кристијан Андерсен

Речник

намерница – путница која је случајно у пролазу свратила код некога

ризница – просторија у којој се држе и чувају драгоцености

Задаци

- Поделите се у мале групе. Свака група нека изради коцку и на сваком зиду коцке залепите по један лик из бајке. Бацањем коцке идентификујте, именујте и опишите оно што вам сепало.
- Довршите причу на свој начин.

Разговарамо

- Ко су главни, а ко споредни ликови у овој бајци?
- Због чега је принц одуговлачио са женидбом?
- Шта мислите, због чега је принц тражио баш праву принцезу?
- Како је стара краљица утврдила да је девојка која је случајно дошла у њихов дом права принцеза?

ЦАРЕВО НОВО ОДЕЛО

Некада давно у далекој земљи живео је цар који је волео лепу одећу. Највише је волео да купује нову одећу и да се укращава, чак и ако је то значило плаћање пуно новаца за одела и накит. Цара уопште нису занимали уметност, лов или војска, било му је важно само да се лепо обуче и покаже свом народу. Више је времена проводио у гардеробама и међу кројачима него у градској кући са својим следбеницима.

Једног дана у град којим је цар владао дошли су две варалице. Свима су се представили као светски ткачи рекавши да је тканина коју они производе најлепша и најфинија коју су икада видели. Рекли су да њихова тканина не само да има најлепше боје и најнеобичније узорке, већ је и толико фина да постаје невидљива за све оне који су неспособни и глупи.

Кад је цар чуо ово, одмах се заинтересовао за ову тканину и закључио да би одећа направљена од ње била одличан тест да се провери ко је у његовом краљевству глуп, а ко паметан. Одлучио је да одмах наручи одело од те тканине. Двојици варалица понудио је велики новац, само да би добио ону чаробну тканину од које би му његови краљевски кројачи сашили одело.

Двојица варалица одмах су поставили разбоје на којима су се претварали да раде. Од краљевих следбеника наручивали су најфинију свилу и најчистије злато, тврдећи да је од ње направљено ово платно, а заправо су све трпали у торбе и однели кући.

Краљ је био ужасно нестрпљив. Питao се какво ће на крају бити његово посебно одело. Помало му је било жао што глупи људи неће моћи да виде како добро изгледа и био је убеђен да је довољно паметан да види ту тканину. И други грађани су се питали како ће изгледати ново царево одело, а највише су желели да знају ко је од њихових суграђана толико глуп да неће моћи да га види.

Краљ је био толико нестрпљив да је одлучио да пошаље једног свог министра да провери како напредује ткање. Министар је отишао до варалица, али када је ушао у просторију у којој су радили, није видео тканину. Био је запањен. Није могао да верује да је толико глуп да је није видео. Ткачи су наводно узели тканину из машине и показали је министру, питајући да ли му се допада боја и узорак. Министар је схватао да ништа не види, а како не би помислили да је глуп, само је одговорио да тканина изгледа прелепо, има дивне шаре, а боја је заиста погођена! Варалице су биле задовољне, па су наставиле да описују измишљене обрасце, а министар је пажљиво слушао како би могао препричати цару.

Краљу је било веома драго чути да се све одвија по плану. Али он је и даље био нестрпљив, па је послao другог министра да испита колико још има времена док тканина не буде готова. Други министар исто није ништа видео, али ни он није хтео да изгледа глупо, па се претварао да види и рекао цару да све иде по плану и да ће ускоро све да буде готово.

Убрзо је цео град брујао о прелепој тканини. Сви су били узбуђени и једва су чекали да је виде, поготово јер би тако сазнали ко је међу њима глуп, а ко није. Ни краљ више није могао да одоли, па је одлучио да оде и сам се увери како изгледа тканина од које ће сашити ново одело.

И тако су краљ и његови следбеници отишли до варалица, а када су му показали платно, зачудио се. Није могао да га види! Краљ није могао да верује да је и сам толико глуп да не види оно прелепо платно за које су му министри рекли. Било га је срамота пред следбеницима и варалицама, па је и сам одушевљено похвалио тканину. Да би доказао да мисли озбиљно, наградио је варалице и наредио им да од тога што пре направе одело.

Целу ноћ су се варалице претварали да цару шију одело од магичне тканине. Ујутру су дошли пред краља и рекли да је његово одело спремно. У пратњи својих највернијих слугу, цар је дошао да испроба одело. Варалице су се претварале да су му додале панталоне, кошуљу и плашт, рекавши да је све светло и танко као паучина, да цар не би

ни осетио да нешто носи. Нико од слугу није видео ништа од те одеће, само се голи цар гледао у огледало, али нико није хтео ништа да каже како не би открио да је глуп.

Након што су варалице завршили са облачењем цара, он се коначно могао представити свету. Цар је још једном упитао слуге како изгледа, а они су му одговорили да му ново одело савршено пристаје. Неки слуге су се чак претварали да носе његов плашт и поправили оковратник.

Цар је тако кренуо у параду. Цео град се окупио да види цара и његово ново одело. Нико ништа није видео, али нико се није усудио да каже да је видео голог цара. Народ није хтео да призна да је глуп, па су се сви претварали да се диве цару и његовој новој одећи.

Уздахе наводно одушевљене гомиле прекинуо је дечији глас. Детету није било јасно чему се сви диве, кад је цар био го! Други људи су чули дете и његово невино признање, па су и сами почели да верују да цар на себи нема никаквог одела. Публика се почела освешћивати и на крају су сви викали да је цар заиста го.

А цар није знао шта да ради. Заиста се осећао као да је го, али није смео ништа да призна, па је наставио поносно да корача низ гомилу на свечаној паради.

Ханс Кристијан Андерсен

Речник

ткач – особа која тка на разбоју
служба – посао
разбој – справа за ткање
саветник – онај који саветује

Задаци

- Осмислите дијалоге на основу садржине. Поделите међусобно улоге и драматизујте бајку.
- Замислите да сте царев саветник. Шта бисте га ви посаветовали?

Разговарамо

- Шта вас је у овој бајци зачудило и изненадило?
- Шта је цар волео више од свега?
- Ко је злоупотребио цареву љубав према лепом одевању?
- Шта мислите о понашању варалица?
- Шта се цару догодило на крају?

ИШЛИ СМО У АФРИКУ

Ишли смо у Африку
да садимо паприку
знате ону жуту
фину али лъту

Једногрба камила
зачас се помамила

Одмах се ту створила
и дебела горила

Онај мајмун са гране
мисли то су банане

И зебра је видела
јако јој се свидела

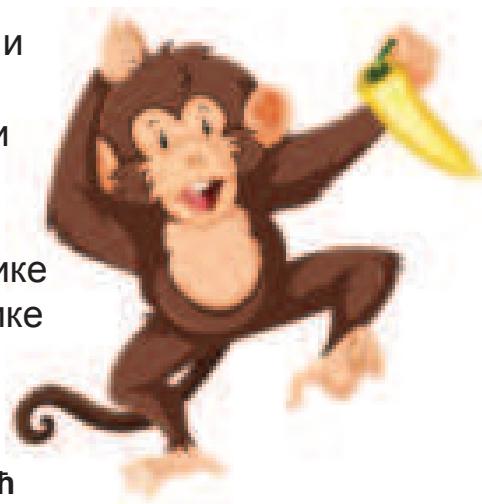
Гризе гладни папагај
мисли неко воће фрај

Видели смо жирафу
мисли мезе уз кафу

Ни реч нису казали
све су зачас смазали

Ништа нису слутили
па су се заљутили

Сад кука пола Африке
због банатске папrike
знате оне жуте
фине али лъте.

Љубивоје Ршумовић

Задаци

- Испричајте шта се догодило животињама у песми „Ишли смо у Африку“.
- Илуструјте део песме који вам је најсмешнији.

Разговарамо

- Шта су дивље животиње урадиле у песми „Ишли смо у Африку“?
- Где се тај догађај десио?
- Шта би ви посаветовали животињама да не би дошле поново у исту ситуацију?

Речник

помамила се – овде значи:
осетила велику потребу за
паприкама
јако – веома
фрај – бесплатно
мезе – јело које се једе уз пиће
зачас – одмах
смазали су – појели су
кука – жали се

СНЕШКО БЕЛИЋ

Испричајте причу по сликама!

1

2

3

4

5

6

КАД ЈЕ ВЕЛИКИ МОЦАРТ БИО МАЛИ

Мајка је гурала свог малог несташка из кухиње:

- Волфганг, иди да се играш!

Мали Моцарт се провуче испод њене руке поново унутра:

- Па ја се играм! Чиј!

И он зграби два бакарна поклопца и стаде ударати један од други.

Најпре сасвим опрезно и једва чујно „Бам, бим!“

Мама се смејала. А Волфганг настави да звони и куцка. Чашама, тањирима и таџнама.

„Бум, бам, бим“..., лупкао је Волфганг „Бам, бим!“

Следећег дана штапићима по решетки од кованог гвожђа на капији.

„Бам, бим... бам, бим...“ дрндао је Волфганг код куће на клавиру од црвенкастог, сјајног дрвета. И тада тата Моцарт одлучи да и свог синчића научи да свира на клавиру. Тада је Волфганг имао три године. Било је то пре више од двеста година.

Ана Гелхар

Разговарамо

- Чиме се све играо мали Моцарт?
- Шта је он заправо имитирао?
- Шта је на крају одлучио Моцартов тата?

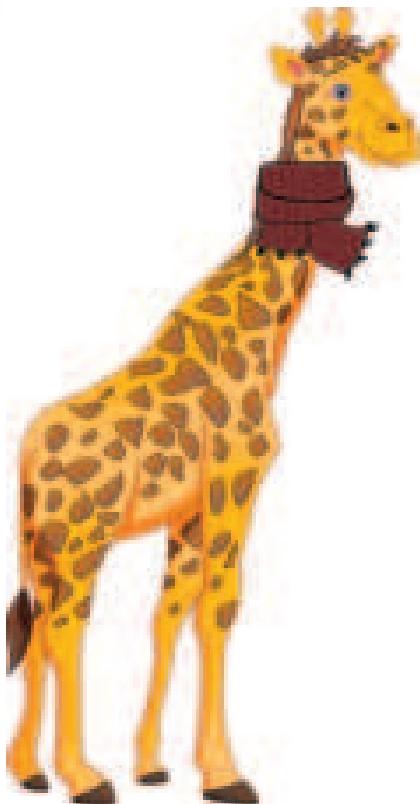

Задаци

- Одиграјте пред одељењем текст по улогама.
- Покажите пантомимом (покретима руку и тела и изразима лица) својим другарима како свирате различите музичке инструменте. Ко први погоди о чему је реч, он је следећи пантомимичар!
- Истражите на интернету о животу и раду познатог музичара Волфганга Амадеуса Моцарта.

БОЛЕСНИК НА ТРИ СПРАТА

Речник

Африканац – становник Африке

Калемегдан – тврђава у Београду

Разговарамо

- Како се зове доктор из ове песме?
- Какав је позив добио једнога дана?
- Зашто је дошло до неспоразума у песми?
- Како је неспоразум могао бити избегнут?

Нашега старог доктора Јана телефон зове с Калемегдана:
„Докторе драги, хитно је врло,
имамо госта, боли га грло!“

„Имате госта? Да није странац?“
„Право сте рекли. Јест, Африканац!“

„Дођи ћу брзо, за један сат.
Кажите само: на који спрат?“

„На коме спрату? Тешко је рећи,
боли га читав – други и трећи“.

Чудом се чуди наш доктор Јан:
„Какав болесник?! Је л' троспратан?!“

„Докторе, јесте, то није варка,
зовемо, знate, из зоо-парка.

Жирафу једну боли нам врат,
а то је – други и трећи спрат“.

Бранко Ђорђевић

Задаци

- Замислите да сте ви доктор Јан па испричайте пред одељењем догађај из песме.
- Ова песма има и мелодију. Потражите је помоћу овог линка и научите да је певате https://www.youtube.com/watch?v=WHULu_qzqMA

ЗНА ОН УНАПРЕД

(Позорница је само делимично отворена, па се види само средњи део сцене, који приказује један крај учионице. Виде се учитељ и Миша, а иза њих табла. Може се чути жамор, кашљање и смех других ђака који се не виде.)

УЧИТЕЉ: Дакле, Мишо, кажи лепо зашто си опет закаснио? Кажи гласно да те цео разред чује...

МИША: Опростите, покидала ми се везица на ципели, па сам тражио другу и нисам је нашао... па сам ту покидану морао везати у чвр... Ево, видите. (Закорачи левом ногом да покаже).

УЧИТЕЉ: Видим, видим, али и јуче си закаснио.

МИША: Јесам. Опростите... то је било зато што сам се задржао код пекара. Све нас је задржао неки чича који је ваздан превртао по џеповима да нађе новац... а за то време отегао причу како је хлеб пре седамдесет година био много боље печен него данас. „Е, то су били пекари!“ Тако је причао.

УЧИТЕЉ: Лепо, али и прекјуче си закаснио, Сећаш ли се?

МИША: Сећам се врло добро. Како се не бих сећао! Још ме пеће језик колико сам се опекао. Донели ми за доручак белу кафу тако врелу да смо је морали претакати из једне шолье у другу... и све тако...

УЧИТЕЉ: Сећам се, сећам се и ја. Причао си нам. Тако ти је у томе

прошло пет минута. Добро, Мишо, то је било прекјуче, у среду, али ти си закаснио и у уторак. Сећаш ли се?

МИША: Како да не! У уторак смо хватали миша по соби, нико није смео отворити врата. Тако нам је тата наредио, да миш не би побегао...

УЧИТЕЉ: Да, да, сећам се. Зато ниси смео изаћи док се не заврши сав тај џумбус... А у понедељак? Ако се не варам, ти си и у понедељак закаснио?

МИША: Да, да! У понедељак ми је био рођендан, па док су се сви изређали да ми честитају...

УЧИТЕЉ: Знам, знам, и ми смо ти овде честитали.

МИША: Јесте.

УЧИТЕЉ: Па лепо, сад зnamо зашто си све од понедељка закашњавао у школу. Кад би нам још знао рећи зашто ћеш сутра, у суботу, закаснити, имали бисмо испуњену целу недељу и ти би заслужио петицу из – закашњавања.

МИША: Петицу?

УЧИТЕЉ: Да, петицу. Али, наравно, ти не знаш унапред да ћеш закаснити... Не можеш знати данас за сутра.

МИША: Знам, знам и за сутра!

УЧИТЕЉ: Како то? Откуд можеш знати унапред?

МИША: Знам. Ујутру, баш пред почетак школе, треба да нам стигне тетка из Ниша...

УЧИТЕЉ: Тетка? Па шта онда?

МИША: Па онда... знате... нисам се видео с њом три године... Увредиће се ако одем из куће чим дође... Треба да поседим с њом бар пет минута...

(завеса)

Гвидо Тарталја

Речник

претакати – преливати
џумбус – неред

Разговарамо

- Ко су јунаци овог текста?
- Шта мислите о дечаку Миши?
- Шта је најсмешније у овом тексту?

Задаци

- Научите изражајно да читате текст.
- Препричајте овај текст користећи индиректан говор.

ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ

ДВА ПИСМА

АЗБУКА

редни
број

редни
број

редни
број

1.	Аа	<i>А а</i>	11.	Jj	<i>Jj</i>	21.	Cc	<i>C c</i>
2.	Бб	<i>Б б</i>	12.	Kk	<i>K k</i>	22.	Tt	<i>Т т</i>
3.	Вв	<i>В в</i>	13.	Ll	<i>L l</i>	23.	Ћћ	<i>Ћ ћ</i>
4.	Гг	<i>Г г</i>	14.	Љљ	<i>Љ љ</i>	24.	Уу	<i>У у</i>
5.	Дд	<i>Д д</i>	15.	Mm	<i>M m</i>	25.	Фф	<i>Ф ф</i>
6.	Ђђ	<i>Ђ ђ</i>	16.	Нн	<i>Н н</i>	26.	Xx	<i>Х х</i>
7.	Ее	<i>Е е</i>	17.	Њњ	<i>Њњ</i>	27.	Цц	<i>Ц ц</i>
8.	Жж	<i>Ж ж</i>	18.	Oo	<i>О о</i>	28.	Чч	<i>Ч ч</i>
9.	Зз	<i>З з</i>	19.	Пп	<i>П п</i>	29.	Џџ	<i>Џ џ</i>
10.	Ии	<i>И и</i>	20.	Pp	<i>P p</i>	30.	Шш	<i>Ш ш</i>

АБЕЦЕДА

редни
број

редни
број

редни
број

1.	Aa	<i>Aa</i>	11.	Gg	<i>G g</i>	21.	Oo	<i>O o</i>
2.	Bb	<i>B b</i>	12.	Hh	<i>H h</i>	22.	Pp	<i>P p</i>
3.	Cc	<i>C c</i>	13.	Ii	<i>I i</i>	23.	Rr	<i>R r</i>
4.	Čč	<i>Č č</i>	14.	Jj	<i>J j</i>	24.	Ss	<i>S s</i>
5.	Ćć	<i>Ćć</i>	15.	Kk	<i>K k</i>	25.	Šš	<i>Š š</i>
6.	Dd	<i>D d</i>	16.	Ll	<i>L l</i>	26.	Tt	<i>T t</i>
7.	Dž dž	<i>Dž dž</i>	17.	Lj Ij	<i>Lj Ij</i>	27.	Uu	<i>U u</i>
8.	Đđ	<i>Đđ</i>	18.	Mm	<i>M m</i>	28.	Vv	<i>V v</i>
9.	Ee	<i>E e</i>	19.	Nn	<i>N n</i>	29.	Zz	<i>Z z</i>
10.	Ff	<i>F f</i>	20.	Njnj	<i>Njnj</i>	30.	Žž	<i>Ž ž</i>

УЧИМ ЛАТИНИЦУ

Латиницу ћете лако научити ако знате ћирилицу. Прво ћете научити штампана слова. Нека од њих већ знате. То су она слова која су иста у ћирилици. Пronађите их на предходним страницама у **АЗБУЦИ** и **АБЕЦЕДИ**.

Попуните табелу тим истим словима и њиховим редним бројем који се налази у азбуци и абециди.

Редни број

АЗБУКА

Редни број

АБЕЦЕДА

Допуните реченицу.

Седам великих штампаних слова _____

Мала штампана слова ћирилице: **к, м, т** и мала слова латинице **k, m, t**, немају исти облик. Поред сваког слова ћирилице напишите исто слово латинице, а затим на линији напишите наизменично слова латинице.

к – k м – m т – t К – М – Т – К – М – Т –

Препишите штампаним словима латинице следеће речи:

мама _____ тата _____ тетка _____

Ката _____ Јока _____ Ема _____

У табеле упишите ћирилична и латинична слова чији су редни бројеви у **ајбуци** и **абецеди** дати у табелама.

АЗБУКА

редни број	3.	10.	19.	20.	24.
→					

АБЕЦЕДА

редни број	28.	13.	22.	23.	27.
→					

Испод сваке слицице напишите одговарајућу реч латиницом.

Препишите штампаним словима латинице речи: **ватра, пут, рука и море.**

Штампаним словима латинице препишите реченице:

Тамара и тата путују. _____

Ива и Вера певају. _____

УЧИМ ЛАТИНИЦУ

Слова Ћирилице **Б б, Г г, Ф ф и Х х** одговарају словима латинице **B b, G g, F f и H h**. Пронађите сва та слова у азбуци и абецеди, напишите их и означите њихов редни број.

АЗБУКА

редни број

АБЕЦЕДА

редни број

Поред слова Ћирилице напишите слова латинице.

Б – б – Г – г – Ф – ф – Х – х –

Напишите најмање пет реченица тако да употребите сва слова латинице која знате.

Према редном броју напишите ћирилицом и латиницом одговарајућа слова.

АЗБУКА

редни број →	13.	14.	16.	17.

АБЕЦЕДА

редни број →	16.	17.	19.	20.

Напишите по чему се разликују слова **lj** и **nj** од осталих слова која су написана у табелама.

Дата имена напишите латиницом.

Љиљана _____ Валентина _____ Немања _____

Следеће реченице напишите латиницом.

Време је лепо. _____

Љиљана љуља Немања. _____

УЧИМ ЛАТИНИЦУ

Према редном броју напишите ћирилицом и латиницом одговарајућа слова.

АЗБУКА

редни број

9.	8.	21.	30.

АБЕЦЕДА

редни број

29.	30.	24.	25.

Упоредите слова **З** и **Ž** и напишите по чему се разликују.

По чему се разликују **S** и **Š** ?

Испод сваке сличице напишите одговарајућу реч латиницом.

Слова ћирилице Ц ц, Ч ч и Џ џ одговарају словима латинице С с, Ќ ћ и Ћ ћ.

Пronађите та слова у азбуци и абециди и напишите их у табелама.

АЗБУКА

редни број →	27.	28.	23.

АБЕЦЕДА

редни број →	3.	4.	5.

По чему се разликују слова која су написана латиницом?

Допуните речи одговарајућим словима.

Ku_a

_ve_e

p_el_a

devoj_i_a

Напишите неколико речи у којима ће бити слова с, ћ и ћ.

УЧИМ ЛАТИНИЦУ

Попуните табеле одговарајућим словима ћирилице и латинице.

АЗБУКА

редни број
→

5.	6.	29.

АБЕЦЕДА

редни број
→

6.	8.	7.

Препишите латиницом речи: **грожђе, џеп, грудва, џемпер, Ђурђевак, Ђак.**

Прочитајте песму и препишите је латиницом.

Кад деца пишу слова,
понекад забораве
и капе да им ставе,
па слова гологлава
на белој свесци стоје
и незнаш које је које.

Драган Лукић

Напишите сва слова латинице која имају неки знак који је саставни део слова.

Po abecednom redu latinicom napišite reči:
škola, torba, Nevena, golub, cipela, drvo, džep, kuća, žaba, aparat.

Na slovo, na slovo...

na slovo	predmet	životinja	biljka
k			
l			
m			

U ukrštenici napišite nazine onog što prikazuju sličice.

Prepišite reč koja se nalazi u zelenim poljima.

1.

2.

1.					
----	--	--	--	--	--

2.

3.					
----	--	--	--	--	--

4.

5.					
----	--	--	--	--	--

5.

5.

6.

6.					
----	--	--	--	--	--

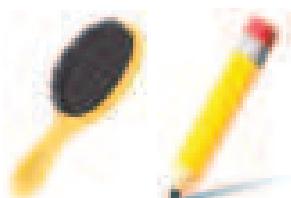
6.

7.					
----	--	--	--	--	--

7.

8.					
----	--	--	--	--	--

8.

3.

4.

7.

8.

ABECEDA

Abeceda puna slova!
Svako slovo nešto novo!

A je auto,

B je brada, brod,

C je cvekla, crep

Č je čovek, čun i čep

Ć je čurka, čilim

D je dete, dud

Dž je džem, džak i džep,

Đ je đavo, đon i

E je ekser, ekran,

F je fazan, far,

G je gavran, grana

H je hrast, hrt i

I je iglica

J je jedinica.

K je kocka, kuk.

L je lutka, luk.

Lj je lilan i

M je mama, muva, mačka.

N je noga, noj,

Nj je njuska

O je oblak i

P je pismo, pero,

R je rosa, rat

S je sunđer, som,

Š je šuma, šaka.

T je tata, trava, trag,

U je uvo i

V je vatra, viljuška.

Z je zlatom oblicheno, a

Ž žitom ovijeno,

Pa ko sunce slovo svako

ABECEDU krasi tako!

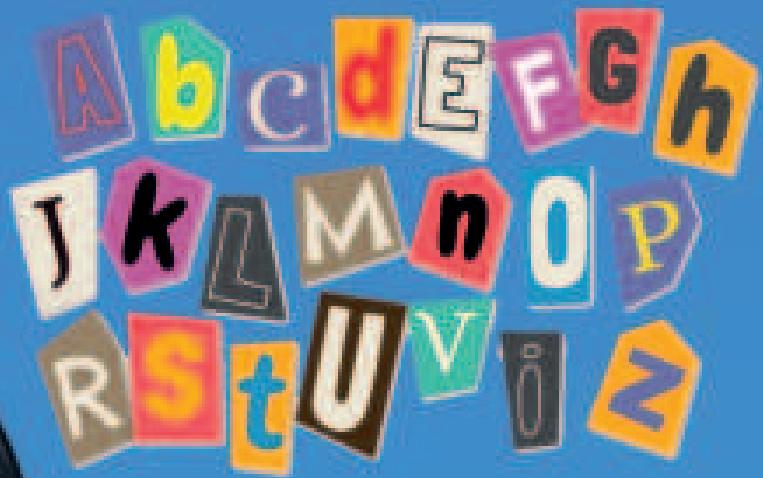
ABECEDA

Popunite tabelu velikim i malim slovima ABECEDA

red. br.	veliko slovo	malo slovo	red. br.	veliko slovo	malo slovo	red. br.	veliko slovo	malo slovo
-------------	-----------------	---------------	-------------	-----------------	---------------	-------------	-----------------	---------------

1.			11.			21.		
2.			12.			22.		
3.			13.			23.		
4.			14.			24.		
5.			15.			25.		
6.			16.			26.		
7.			17.			27.		
8.			18.			28.		
9.			19.			29.		
10.			20.			30.		

KAKO JE LEPO ZNATI ČITATI

Kako je lepo znati čitati!
Ne treba mami dosađivati,
ne treba baku pitati:
„Hoćeš li mi, bako, ovo pročitati?“

Ne treba moliti sestricu:
„Pročitaj mi još jednu stranicu!“
ne treba moliti,
ne treba pitati,
nego uzeti i pročitati!

Šireći mi dve ruke na
izgledajući obraz, iznad rukave
zadje prema uspravno
koju zida nasred njih –
glazbenika izvrsnosti.

– nad mla radbi?
Nisu se mogli okrenuti,
da bi se vratile vratilo su
okrenula. Zato jedna koza
ježe i upruti se po

ŠTAMPANA I PISANA SLOVA LATINICE

Aa *Aa*

Bb *Bb*

Cc *Cc*

Čč *Čč*

Ćć *Ćć*

Dd *Dd*

Dž dž *Dž dž*

Đđ *Đđ*

Ee *Ee*

Ff *Ff*

Gg *Gg*

Hh *Hh*

Ii *Ii*

Jj *Jj*

Kk *Kk*

Ll *Ll*

Lj Ij *Lj Ij*

Mm *Mm*

Nn *Nn*

Nj nj *Nj nj*

Oo *Oo*

Pp *Pp*

Rr *Rr*
Ss *Ss*
Šš *Šš*

Tt *Tt*
Uu *Uu*
Vv *Vv*
Zz *Zz*
Žž *Žž*

PISANA SLOVA ABECEDA

red. br.	veliko slovo	malo slovo	red. br.	veliko slovo	malo slovo	red. br.	veliko slovo	malo slovo
1.	A	a	11.	G	g	21.	O	o
2.	B	b	12.	H	h	22.	P	p
3.	C	c	13.	Y	i	23.	R	r
4.	Č	č	14.	Ž	ž	24.	S	s
5.	Ć	ć	15.	^K	ķ	25.	Ǯ	ǯ
6.	D	d	16.	L	l	26.	T	t
7.	Dz	dz	17.	Lj	lj	27.	U	u
8.	D	d	18.	M	m	28.	V	v
9.	E	e	19.	N	n	29.	Z	z
10.	F	f	20.	Nj	nj	30.	Ǯ	ǯ

PISANJE LATINICOM

Pisana slova **Aa, Ee, Jj, Oo** u latinici se pišu isto kao i u ćirilici. Velika pisana slova **K i M** takođe se jednako pišu u ćirilici i latinici, a mala slova **k i m** se razlikuju.

редни број	1.	9.	14.	21.	15.	18.
	<i>Aa</i>	<i>Ee</i>	<i>Jj</i>	<i>Oo</i>	<i>Kk</i>	<i>Mm</i>

Napiši slova latinicom.

m - m, m

k - k, k

Napišite reči pisanim slovima latinice.

Мајка- *Јока-* *Ема-*
Какао- *око-* *кока-*

Prepišite rečenice pisanim slovima latinice.

Моја мајка је Јока.

Моја мама је моје око.

PISANA SLOVA ABECEDA

l i

Yi Yi

T t

Tt Tt

U u

Uu Uu

Sledeće rečenice prepišite pisanim slovima latinice.

Moj tata ima auto.

U autu smo tata, tetka i ja.

Toma ima mamu i tatu.
Ko je tu? Ika je tamo. Tu je Mita.

Cc Cc

Čč Čč

Ćć Ćć

Sledeće reči i rečenice prepišite pisanim slovima latinice.

mačak

čekić

Tata ima čekić.

Mica ima mačku Cicku.

Čiča je u kući. Tu je i mačak Cicko.
Cicko mjauče i čeka kajmak.

Sastavite i napišite rečenicu pisanim slovima latinice.

Pp

Pp Pp

Rr

Rr Rr

Ss

Ss Ss

Šš

Šš Šš

Sledeće rečenice prepišite pisanim slovima latinice.

Sara i Saša su u šumi. Šuma miriše.

Ratko je u parku. U parku je i Petar.

Sledeće rečenice prepišite pisanim slovima latinice.

Tetka Marija mesi pitu. U šerpi se krčka ručak. Majka kašikom meša supu. Petar skakuće. Uskoro će sesti i ručati.

Sledeći tekst prepišite pisanim slovima latinice.

*Каћа идућује у Чачак. Праћи је
мајка Коса.*

Мајка шире руке и маше јој.

У Чачку ће је чекати ујак Рашица.

У кући ће јој снабдити сок.

Vv *v v*

Zz *ž ž*

Žž *ž ž*

veverica

xec

jež

Ispod svake sličice napišite odgovarajuću reč pisanim slovima latinice.

Prepišite rečenice pisanim slovima latinice.

Tetka Živka živi u Prilepu.

Handwriting practice lines for the sentence "Tetka Živka živi u Prilepu."

Viktor je oputovao u Tetovo.

Handwriting practice lines for the sentence "Viktor je oputovao u Tetovo."

U vrtu rastu mimoze i zove.

Handwriting practice lines for the sentence "U vrtu rastu mimoze i zove."

Zora i Žarko sviraju i pevaju.

Handwriting practice lines for the sentence "Zora i Žarko sviraju i pevaju."

Ježić Viki žuri prema šumarku.

Handwriting practice lines for the sentence "Ježić Viki žuri prema šumarku."

Jelena pravi tortu sa šećerom.

Handwriting practice lines for the sentence "Jelena pravi tortu sa šećerom."

Dd

Dd Dd

Dž dž

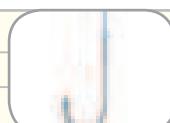
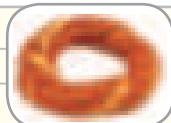
Dž dž Dž dž

Đđ

Đđ Đđ

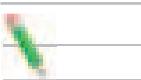

Ispod svake sličice napišite odgovarajuću reč pisanim slovima latinice.

Sledeću rečenicu prepišite pisanim slovima latinice.

Donde je upecao pastirnku.

Sastavite i napišite rečenicu pisanim slovima.

Prepišite rečenice pisanim slovima latinice.
Deda Todor je pored reke. Sedi i peca pastrmke.
Tu je i pas Dzeki. Dzeki trčkara oko duda.

Handwriting practice lines for the sentence above.

Popunite tabelu rečima koje imenuju:

predmete	biljke	životinje	ljudi

Od datih reči prepišite samo one koje treba pisati velikim početnim slovom.

leptir
darko rada đorđe olovka tara sat miš
marko sara david

Handwriting practice lines for the words listed above.

Pisanim slovima latinice napišite tri rečenice. Upotrebite date reči.

(Đurđa, džemper)

(Đorđe, džem)

(Đura, đak)

Nn *Nn Nn*

Nj nj *Nj nj Nj nj*

Ll *Ll Ll*

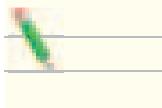
Lj lj *Lj lj Lj lj*

Ispod svake sličice napišite odgovarajuću reč pisanim slovima latinice.

Prepišite rečenice pisanim slovima latinice.

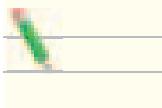
Ljiljana Ijulja sestru Lanu.

Milan i Nikola su prijatelji.

Nemanja čita interesantnu priču.

Deda ima unuku Anju.

Napišite pisanim slovima latinice reči u kojima se nalaze sledeća slova:

N Nj L Lj

n nj l lj

Od reči: **lale, čisti, miriše, je išla, Milena, u, cipele, Nenad, šetnju i Ljilja**, sastavite i napišite tri rečenice pisanim slovima latinice.

1.

2.

3.

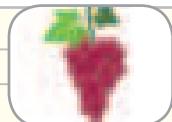
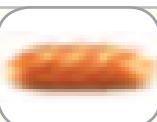
Bb *Bb Bb*

Gg *Gg Gg*

Ff *Ff Ff*

Hh *Hh Hh*

Ispod svake sličice napišite odgovarajuću reč pisanim slovima latinice.

Prepišite rečenice pisanim slovima latinice.

Boban fotografiše.

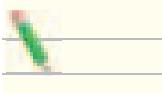
Helena i Goran su sportisti.

Filip čita knjigu u biblioteci.

Bojan mesi hleb.

Pisanim slovima latinice prepišite narodne poslovice.

Bez muke nema nauke.

A set of four horizontal lines for handwriting practice. A small green pencil icon is positioned at the top left of the first line.

Ispeci pa reci.

A set of four horizontal lines for handwriting practice. A small green pencil icon is positioned at the top left of the first line.

Glad očiju nema.

A set of four horizontal lines for handwriting practice. A small green pencil icon is positioned at the top left of the first line.

Koliko ljudi, toliko čudi.

A set of four horizontal lines for handwriting practice. A small green pencil icon is positioned at the top left of the first line.

Ne čini drugome što tebi nije drago.

A set of four horizontal lines for handwriting practice. A small green pencil icon is positioned at the top left of the first line.

ČEDINA RADOST

Čedi radost sja na licu:
savladao je latinicu.
Evo sad je lepo seo,
pismo dedi započeo:

Dragi deda,

*Znam po redu
celu našu abecedu.
Svako slovo lepo pišem,
što pomislim, to napišem,
što pomislim, to razumem.
I čitati lepo umem.*

*Da veruješ, to ti kažem.
U pismu ti sad prilažem
sa slovima sve po redu
celu našu abecedu*

*Bakicu i tebe, deda,
mnogo voli unuk Ćeda.*

Živojin Karić

Prepiši basnu pisanim slovima latinice.

Два јаруџа

Преко дубоког пошока намесили
људи брвно. Срећа се на брвну два јаруџа.

— Склони се! — викну један.

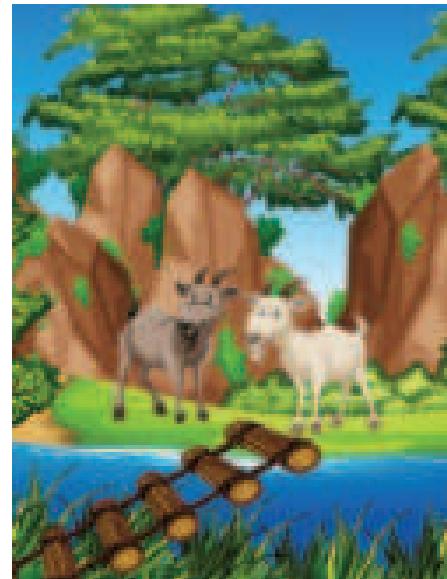
— Склони се ти, ја нећу! — рече други.

— Е, да видимо ко ће се склонити! — рече
први и сави ротове сретан за бишку.

И други се исто тако нарочиши.

Грунуше ротовима један на другога и
оба падоше у воду.

Доситеј Одробовић

Prepišite basnu pisanim slovima latinice.

DVE KOZE

Srele se dve koze na uzanoj stazi.
Iznad staze beše stena uspravna kao
zid. Ispod njih – duboka provalija.

Zamisliše se koze: šta sad da rade?
Nisu se mogle okrenuti da bi se
vratile odakle su krenule. Zato jedna
koza leže i opruži se po zemlji, a drugta pažljivo pređe preko nje.
Tako obe odoše žive i zdrave svojim putem.

Dositej Obradović

Na osnovu date slike, napišite priču pisanim slovima latinice.

Pisanim slovima latinice napišite imena i prezimena svojih drugara iz odeljenja.

IME I PREZIME

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

IME I PREZIME

ПИСАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРАВОПИСНИХ ПРАВИЛА

НАЗИВЕ УЛИЦА И ТРГОВА ПИШЕМО ВЕЛИКИМ ПОЧЕТНИМ СЛОВОМ

Од скора станујем у центру града, у Улици Вука Караџића. Ни у Улици народних хероја, ни у Дебарској улици, које се налазе у близини, немам ни једног познаника. Раније сам становао у Охридској улици и тамо су остали моји најбољи другови. Сада се окупљамо само недељом на Тргу слободе. Возимо ролере, играмо се жмурке или, једноставно шетамо и причамо.

Називи улица и тргова обично садрже више речи. Прва реч се увек пише великим почетним словом.

На пример:

Македонска улица или Улица македонска

Улица липа

Трг слободе

Ако се у називу улице или трга појављује и неко властито име, оно се, природно, пише великим словом.

На пример:

Улица Вука Караџића

Улица Николе Тесле

Улица Николе Карева

**ИМЕНА СЕЛА, НАСЕЉА, ГРАДОВА И ЗЕМАЉА ПИШУ СЕ
ВЕЛИКИМ ПОЧЕТНИМ СЛОВОМ. ТАКО СЕ ПИШУ И
ИМЕНА РЕКА, ПЛАНИНА, ЈЕЗЕРА И ОСТРВА.**

ШТА ЈЕ МАЛА АЛА

*Мала ала може да смаже из цуга
малтене пола Малог Мокрог Луга.*

*У подне просто хоће да прсне
или да скрцка парче Мале Крсне.*

*Мала ала, у сукњици на фалту,
за вечеру поједе острво Малту.*

*И уопште, деца из те мафије
прождрљива су из географије.*

Љубивоје Ршумовић

У властитим именима села, градова, насеља и земаља која су састављена од више речи, свака реч се пише великим почетним словом: Нови Сад, Сједињене Америчке Државе, Бачко Петрово Село.

Кад име планине, реке, мора или језера чине више речи, само прва почетна реч се пиše великим словом и, разуме се, она која је и сама властито име: Јадранско море, Охридско језеро, Велика Морава, Шар-планина.

Задатак

- Напишите имена неколико градова, река, села и планина.

ПИСАЊЕ НАСЛОВА КЊИГА ЛИСТОВА И ЧАСОПИСА

Суботом поподне обично идемо у шетњу. Али када је ружно време, свако себи тражи згодно место, узима књигу или новине. Тата чита „Вечер“, мама „Нову Македонију“, а бака „Базар“. Деда поново у својој фотељи чита роман „Доживљаји Тома Сојера“. Ја завршавам читање књиге „Причам ти причу“ мог омиљеног писца Душана Радовића. У кући је тишина као у читаонци.

**НАСЛОВИ КЊИГА И ИМЕНА ЛИСТОВА И ЧАСОПИСА
ПИШУ СЕ ВЕЛИКИМ ПОЧЕТНИМ СЛОВОМ И ОБИЧНО СЕ
ОБЕЛЕЖАВАЈУ НАВОДНИЦИМА („“)**

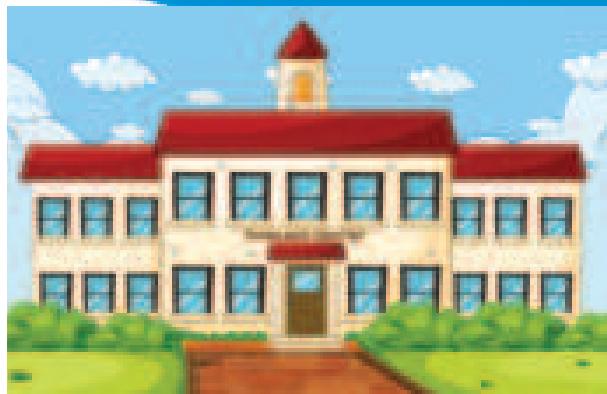
Задаци

- Набројте књиге – лектире за трећи разред које сте прочитали!
- Који се листови и часописи читају у вашој кући?
- Које вам се књижевно дело највише допада?

ПИСАЊЕ НАЗИВА УСТАНОВА

- Софија похађа Основну школу „Свети Сава“.
- У Скопљу се налази Народна и универзитетска библиотека Републике Северне Македоније.
- Моја тетка предаје на Економском факултету у Битољу.

НАЗИВИ УСТАНОВА (ПРЕДУЗЕЋА, ШКОЛА, ФАКУЛТЕТА, КЛУБОВА...) ПИШУ СЕ ТАКО ШТО СЕ ВЕЛИКИМ ПОЧЕТНИМ СЛОВОМ ПИШЕ САМО ПРВА РЕЧ У НАЗИВУ.

Уколико постоји посебан назив, онда се обавезно пишу наводници (најчешће је то име познате особе по којој је установа добила име).

Пример:

Спортска арена „Борис Трајковски“

Остале слова су мала, осим ако се у називу не налази властито име или назив града.

Пример:

Посетили су нас играчи Фудбалског клуба из Тетова.

Задаци

- Заокружи слово испред правилног назива школе.
 - Основна школа „Гоце Делчев“, скопље
 - Основна школа „Мирче Ацев“, Прилеп
 - основна школа „Климент Охридски“ Куманово
- Напиши правилно текст и велико слово где је потребно.
мој деда је радио у фабрици дувана. касније је добио премештај у битољу. радио је у прехранбеној фабрици европа. Често је одлазио у дом културе.

ДА СЕ ПОДСЕТИМО

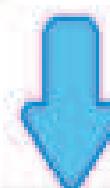
ВЕЛИКО СЛОВО

ПОЧЕТАК РЕЧЕНИЦЕ

**ВЛАСТИТЕ
ИМЕНИЦЕ**

**ВЛАСТИТЕ
ИМЕНИЦЕ**

- имена и презимена лъуди
- надимци
- властита имена животиња
- имена држава, градова, села, насеља
- имена река, планина, мора

- улице и тргови
- установе
- књиге, песме, приче
- листови и часописи
- филмови

ДВЕ ТАЧКЕ (:) И ЗАРЕЗ (,) У НАБРАЈАЊУ

СТАРИНАРИ

Ми бумбари,
старинари,
продајемо
напуштене кућице
пужева скитница,
оборена гнезда
певачица птица,
окраћале кошуље
лепе гује шарке,
иглице са борова
и лањске шишарке...

Десанка Максимовић

**АКО СЕ У РЕЧЕНИЦИ НЕШТО НАБРАЈА, ИЗА РЕЧИ КОЈОМ
СЕ НАЈАВЉУЈЕ НАБРАЈАЊЕ ПИШУ СЕ ДВЕ ТАЧКЕ (:).
РЕЧИ КОЈЕ СЕ НАБРАЈАЈУ ОДВАЈАЈУ СЕ ЗАРЕЗИМА (,).**

Година има дванаест месеци:
јануар, фебруар, март, април,
мај, јуни, јули, август, септембар,
октобар, новембар, децембар.

У шуми расту: борови, јеле,
брзеле, јасике, липе и тополе.

Ако је испред последње речи
у набрајању и, не пише се зарез.

Задаци

- У следећим реченицама правилно напишите две тачке и зарез.
Бака је на пијаци купила кромпир боранију банане јагоде и купус.
У граду се налазе куће зграде продавнице паркови улице.
На полици је било пуно књига ваза слика и разних украса.
- Набројте цртане филмове које највише волите.

- Набројте другове са којима обично делите ужину на одмору.

- Напишите кратак текст по сећању, честитку, СМС поруку или неко обавештење поштујући правописна правила.

- У следећим реченицама недостају интерпункцијски знаци: тачка, зарез, узвичник, упитник и две тачке.

Упишите их на одговарајућа места.

У планинском селу живео је дечак сам у усамљеној кућици

Једног дана почeo је да дозива:

- Мама дођи мене је страх

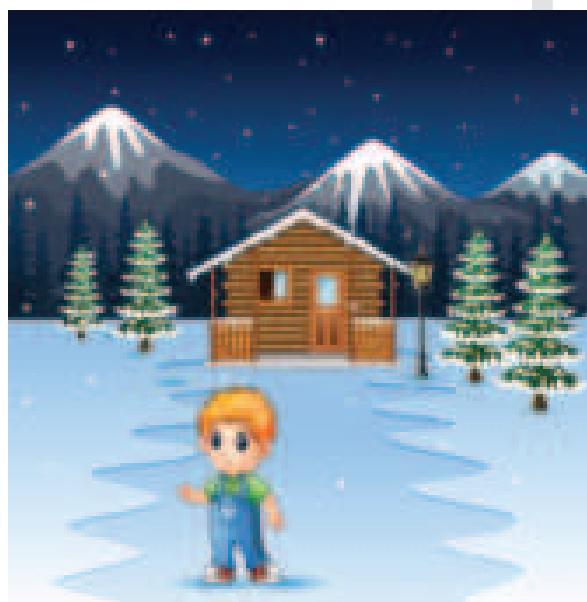
Пролазили су дани један за другим
понедељак уторак среда четвртак
петак субота недеља па опет из
почетка, али мама није долазила.

Где си мама зашто не долазиш

Дечак се уморио и заспао. У сну је
видео своју маму Обрадовао се

- Дођи, мама Одмах дођи Колико
сам срећан што те видим Где си
досад била

Када се дечак пробудио маме није
било

ПРЕНОШЕЊЕ РЕЧИ У НОВИ РЕД

Нај-
у,
жа
пе-
сма
Пе-
вам
пе-
сму
нај-
у-
жу
о
пу-
жу.

Е, мој пуже,
на тебе се туже:
„Пуж је створ
врло спор.
Пуж пуже
уз стабло руже
врло споро.
На врх неће
стићи скоро!“

Стево Пупавац

КАДА У ПИСАЊУ МОРАМО ПОДЕЛИТИ РЕЧ, И ЈЕДАН ЊЕН ДЕО ПРЕНЕТИ У НОВИ РЕД, ТО УВЕК ЧИНИМО НА ГРАНИЦИ СЛОГА.

ПРЕКИДАЊЕ РЕЧИ НА КРАЈУ РЕДА ОБЕЛЕЖАВАМО ЦРТИЦОМ (-).

Овако се у нови ред може пренети реч **посластичар**:

по-
сластичар

посла-
стичар

посласти-
чар

А овако **учионица**:

у-
чионица

учи-
оница

учио-
ница

учиони-
ца

Речи: **петао, радио, студио** могу се само овако пренети у нови ред:

пе-
тао

ра-
дио

сту-
дио

Једно слово никада не преносимо у нови ред. Оно увек може да стане на место где бисмо уписали цртицу.

Задаци

- Ако реч на крају реда делимо на граници слога, може ли се део речи која има један слог (маст, трн, брод) пренети у нови ред?
- Како се у нови ред могу пренети речи:

марама _____

стадион _____

оловка _____

телефизор _____

- Направите свој језик тако што ћете после сваког слога у речи додати неки сугласник и поновити самогласник. На пример:

Све разумем. + п Свепе рапазупумепем

ДА СЕ ПОДСЕТИМО

ЗНАЦИ КОЈЕ КОРИСТИШ У ПИСАЊУ

ТАЧКА

(на крају обавештајне реченице)

УПИТНИК

(на крају упитне реченице)

УЗВИЧНИК

(на крају узвичне и заповедне реченице)

ДВЕ ТАЧКЕ

(када се у реченици најављује набрајање)

ЗАРЕЗ

(између речи које се набрајају)

ЦРТИЦА

(када се реч преноси у нови ред)

НАВОДНИЦИ

(уз властито име у називима установа)

БРОЈЕВИ – ПИСАЊЕ БРОЈЕВА

Речи: пет, двадесет седам, шездесет пет, петсто двадесет девет, хиљаду **су основни (главни)** бројеви, јер казују колико има нечега на броју.

Речи: први, пети, једанаести, петнаести, деветнаести, двадесети су **редни бројеви** јер одређују ствари, бића и предмете по реду.

Иза редних бројева се увек пише тачка.

Задатак

- Напишите речима следеће бројеве:

13	
49	
78	
157	сто педесет седам
480	
626	
854	
1000	

5.	пети
11.	
12.	
13.	тринаести
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

РЕД РЕЧИ У РЕЧЕНИЦИ

О девојчици на овој слици можемо написати више реченица:

**Девојчица чита.
Девојчица чита књигу.**

Међутим, врло често речи у реченици нису у нормалном реду:

**Девојчица књигу чита.
Чита књигу девојчица.
Књигу чита девојчица.
Чита девојчица књигу.
Књигу девојчица чита.**

У овим реченицама ред речи је неправилан, али омогућава лако и потпуно разумевање реченице.

Такође, врло често људи употребљавају реченице у којима распоред речи не омогућава потпуно разумевање реченице:

Пример:

Своју је изгубио Никола ужину.
Падала је у недељу киша.
Носио парче пас меса.
На брегу деца грудвала су се.
Деца изиђоше да се играју једног дана.

Задаци

- Препишите пет реченица из примера, али тако да речи буду на свом месту.
- У следећем тексту покушајте да сваку реч вратите на своје место.

ИЗОКРЕНУТА ПРИЧА

Тек брдо изашло иза сунца, а кревет скочи из пространог чиче, навуче ноге на опанке, стави главу на капу и затвори кућу на вратима.

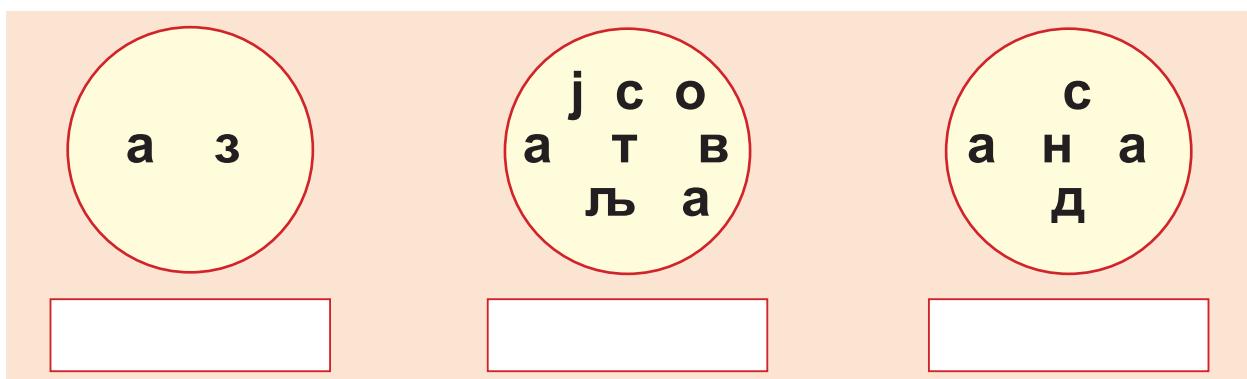
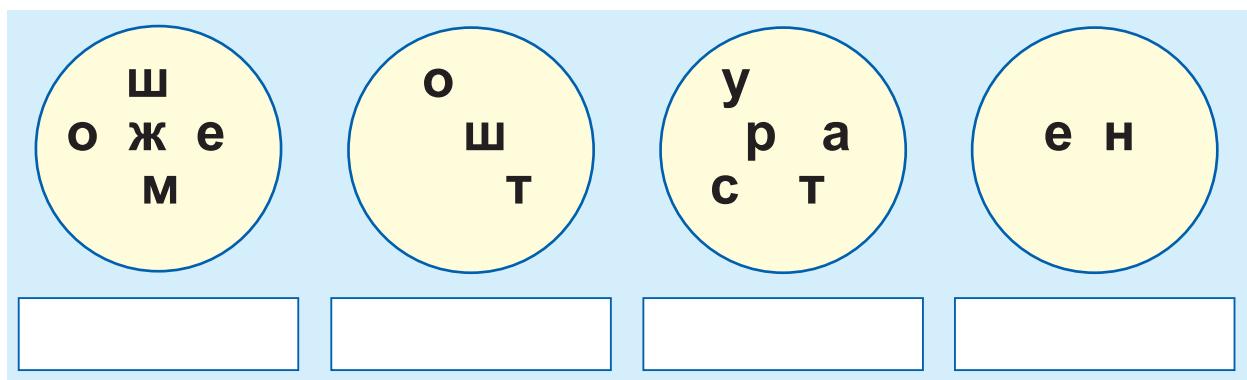
— Гле, ноћас је земља добро поквасила кишу! — зачуђено прогунђа брк сучући чичу, па брзим двориштем пожури низ кораке, истера шталу из краве и рече:

— Рогата ливадо, иди паси у зеленој крави, а ја ћу ноге под пут, па ћу поћи у дрва да донесем шуме. Чича стави раме на секиру и намигне бабом на своје око.

— Бако, скувај у јајету четири лонца док се посао врати са чиче. Данас ће ручак слатко појести старца.

Бранко Ђорђевић

- Правилно поређајте слова у круговима и добићете следеће речи:

Ако правилно поређајете речи које сте добили, добићете следећу пословицу.

ВРСТЕ РЕЧИ У РЕЧЕНИЦИ

ИМЕНИЦЕ

ДАНИ

Први брат понедељак
иде сасвим спреда.

За њим иде уторак,
па сестрица среда.

Онда даље редом:
четвртак за средом.

Петак хоће пето место,
а субота шесто.

Седма иде недеља,
насмејана, весела.

Гвидо Тарталья

Као дани и месеци имају своја имена: **јануар, фебруар, март, април, мај, јун, јул, август, септембар, октобар, новембар, децембар.**

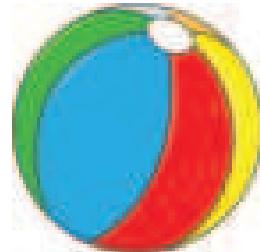
И годишња доба имају своја имена: **пролеће, лето, јесен, зима.**

Све што трчи има своје име: **девојчица, зец, мачка, коњ...**

Све што скоче има своје име: **скакавац, жаба, дечак, лопта...**

Све што лети има своје име: **лептир, ласта, авион, змај...**

Речи, којима је човек именовао све што га окружује имају своје име.
Оне се зову **именице**.

ИМЕНИЦЕ КОЈЕ ОЗНАЧАВАЈУ ИМЕНА БИЋА

Именицама се именују бића:

ЉУДИ – човек, жена, дете, учитељ, Давид, Матео, Лана...

ЖИВОТИЊЕ – лав, тигар, крава, теле, овца, мачка пас...

БИЉКЕ – лук, грашак, спанаћ, храст, камилица, орах...

Задатак

- Попуните табелу одговарајућим именицама.

ЖИВОТИЊЕ		БИЉКЕ	
домаће	дивље	воће	цвеће

ИМЕНИЦЕ КОЈЕ ОЗНАЧАВАЈУ ИМЕНА ПРЕДМЕТА

Именицама се именују и предмети који се могу наћи на школској клупи.
Наброј их.

Именице су речи којима се именују предмети.

Задаци

- Такмичите се са друговима из разреда ко ће набројати више именица које означавају предмете од: дрвета, папира, стакла, пластике...

- Набројте предмете из свог плакара.

- Напишите предмете који започињу словом М.

- Играјте игру „На слово... на слово...“ и погађајте предмете у учоници.

ВЛАСТИТЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ИМЕНИЦЕ

ДЕЧАЦИ

Са прозора сам гледао како дечаци уређују паркић испред наше зграде.

Дечак са првог спрата је купио папире, а дечак из поткровља му је помагао. Песак је чистио дечак у плавој јакни, док је најмањи дечак само гледао. Најстарији дечак је бојио клацкалицу.

Сишао сам да их упознам и дам им по јабуку. Дечак са првог спрата се зове **Емре**. Дечак из поткровља је **Петар**, а онај у плавој јакни **Матео**. Најмањи се зове **Давид**, а најстарији **Андреја**.

Емре

Петар

Матео

Давид

Андреја

Сваки дечак има своје посебно, властито име.

Именице **Емре, Петар, Матео, Давид и Андреја** су властите именице.

Именица дечак заједничко је име за све њих. Она је заједничка именица.

Поред људи, властита имена имају звезде, планете, државе, градови, села, планине, мора, реке: Сунце, Марс, Србија, Македонија, Скопље, Београд, Водно, Вардар, Кучевиште, Куманово, Охрид.

Задаци

- Наставите низове заједничких именица.

Мајка, комшија, учитељ _____

зец, лептири, коза _____

кућа, књига, свеска _____

- Подвуките властите именице.

Радован, поштар, мачка, Даница, лисица, Биљана, Дарија, мост, Крушево, Зоран, папуче, тигар, висибаба, трешња, мама, Војислав.

РОД ИМЕНИЦА

Човек са брковима носи кофер.

Жена носи леп букет ружа.

Дете прелази улицу.

Који човек носи кофер?

Која жена носи букет ружа?

Које дете прелази улицу?

Тај човек.

Та жена.

То дете.

ИМЕНИЦА ЧОВЕК ЈЕ МУШКОГ РОДА.

ИМЕНИЦА ЖЕНА ЈЕ ЖЕНСКОГ РОДА.

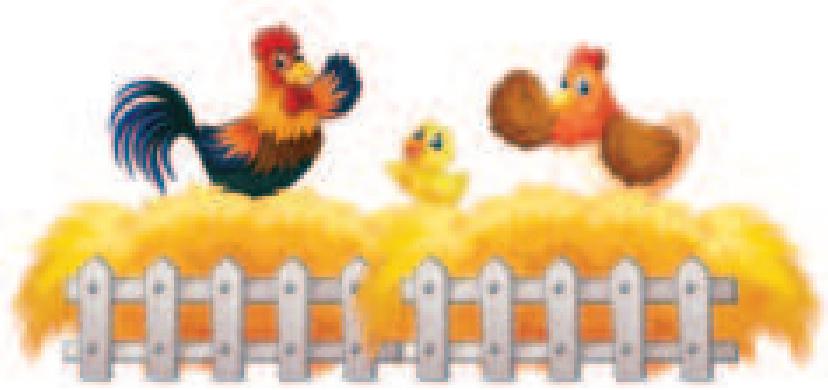
ИМЕНИЦА ДЕТЕ ЈЕ СРЕДЊЕГ РОДА.

Именице мушког рода: Марко, брат, деда, Стојан, пут, камен, телефон.

Именице женског рода: Нора, мама, сестра, трава, крушка, крава.

Именице средњег рода: теле, сено, пиле, дете, јагње, перо, дрво.

ИМЕНИЦЕ ИМАЈУ ТРИ РОДА: МУШКИ, ЖЕНСКИ И СРЕДЊИ РОД

Уз именице мушких рода може да стоји реч

ТАЈ.

Уз именице женских рода може да стоји реч

ТА.

Уз именице средњег рода може да стоји реч

ТО.

Задаци

- У свакој од ових реченица допишите одговарајуће име:

_____ је отворио књигу.

_____ је купила јабуке.

_____ је носило чоколаду.

_____ је направио столицу.

_____ је уловила миша.

_____ је пасло на ливади.

- Разврстјте следеће именице по родовима: киша, жена, маче, ауто, папир, оловка, небо, село, јутро, Зорица, Наташа, Маринко, зима, снег, ждребе, Никола, деда, клупа, сунце, небо, хаљина, мач. У току разврставања послужите се речима: ТАЈ, ТА, ТО.

Мушки род	Женски род	Средњи род

БРОЈ ИМЕНИЦА

Ово је мој **друг** Саша.

И ово су моји **другови** из одељења.

Ово је Сашина **мама**.

И ово су **маме** мојих другова.

Сви смо се окупили у школи, јер је данас родитељски сатанак.

Именице друг и мама су заједничке. Оне имају један облик за једину, а други за множину.

КАДА ЗАЈЕДНИЧКА ИМЕНИЦА ОЗНАЧАВА ЈЕДНО БИЋЕ ИЛИ ЈЕДАН ПРЕДМЕТ, ОНА ЈЕ У ЈЕДНИНИ, А АКО ОЗНАЧАВА ВИШЕ БИЋА ИЛИ ПРЕДМЕТА, ОНА ЈЕ У МНОЖИНИ.

ВЛАСТИТЕ ИМЕНИЦЕ ОЗНАЧАВАЈУ ЈЕДНУ ОСОБУ, ЈЕДАН ГРАД, ЈЕДНО СЕЛО, ЈЕДНУ ПЛАНИНУ ИЛИ РЕКУ, ПА ЗАТО НЕМАЈУ МНОЖИНУ

Задаци

- Попуните табелу именицама у једнини и множини.

ЈЕДНИНА	МНОЖИНА
	кутије
сто	
кућа	
	људи
оловка	
	главе
слон	
	школе
коњ	

- Пронађите у следећој причи именице и одредите им род и број.

ТИ ЂЕШ СВИРАТИ

Кад је некакав човек полазио некуд на пут, комшија и познаници навале на њега, па један вели: донеси ми ово, други вели: донеси ми оно, а ниједан не даје новца. Онда неко дете изађе пред њим, пруживши му пару, и рекне:

– На ти, молим те, ову пару, те ми купи и донеси свиралу.

А он му онда одговори:

– Ти, ђеш, синко, свирати.

Народна прича

РОД ИМЕНИЦА			БРОЈ ИМЕНИЦА	
мушки	женски	средњи	једнина	множина

ДА СЕ ПОДСЕТИМО

ИМЕНИЦЕ

Задатак

На линијама испишите именице које се траже.

Бића			предмети
људи	животиње	бильке	

ИМЕНИЦЕ

ВЛАСТИТЕ	ЗАЈЕДНИЧКЕ

РОД ИМЕНИЦА

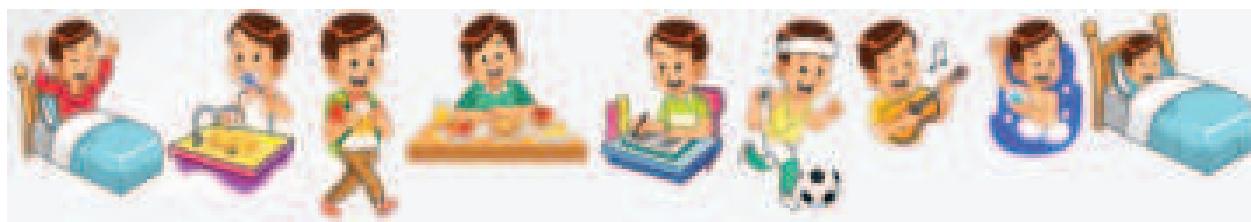
МУШКИ	ЖЕНСКИ	СРЕДЊИ
ТАЈ	ТА	ТО

БРОЈ ИМЕНИЦА

ЈЕДНИНА	МНОЖИНА

ГЛАГОЛИ

РАДНИ ДАН

КО ШТА РАДИ ?

Лекар лечи.

чуга.
лови.
сеје.
пече.
глуми.
слика.

ШТА КО РАДИ?

Ученик учи.

Зидар _____.
Кројач _____.
Рудар _____.
Возач _____.
Чистач _____.
Орач _____.

РЕЧИ КОЈЕ ОЗНАЧАВАЈУ РАДЊУ НАЗИВАЈУ СЕ ГЛАГОЛИ

Задаци

- Напишите шта све умете да радите.

Умем да:

- Како се ко креће? Допуните глаголима.

Човек _____.

Птица _____.

Риба _____.

Змија _____.

Скакавац _____.

Буба _____.

Задатак

- Подвучите глаголе у следећем тексту.

ВЕСЕЛА КИША

У недељу је падала киша. У понедељак је падала киша. И у уторак је падала киша. Улице су биле мокре. С кровова је цурила вода.

Из школе су истрчала деца и отворила кишобране. Били су то мали и велики црни кишобрани. Црни кишобрани, суро небо, сива киша...

Код куће је крај прозора седео дечак и прстом пратио капљице које су клизале низ стакло.

Јуче је поново падала киша. Пада још и данас. На грудима су влажни капути, блатњаве ципеле. Дечак још увек прати кишне капљице на прозорском окну.

Изненада, из школске капије истрчаше девојчице и дечаци са црвеним, белим, жутим и зеленим кишобранима.

– Погледај, мама! – повика дечак крај прозора. – Ала је данас нека весела киша!

Брзо обу ципеле и појури са дечацима и неком девојчицом која је имала кишобран лъубичасте боје.

Ела Пероци

Ребус

К ' А

ПИЛЕ У ЦЕПУ

Лазу је донела тетка Лепа једног округлог, веселог јутра. Донела га је у пробушеној кутији од ципела, да би могао да дише. Кад је стигао, дубоко је уздахнуо. Ја сам одахнуо – била је то моја прва животиња. Јесте да Лаза није лично на мачку, ни на папагаја, ни на друге „нормалне“ животиње које се држе по кућама – није лично, а није ни могао да личи јер: Лаза је био једно жуто, округло, меко – пиле!

Нисам више био сам.

Тога дана сам осим мајке и оца имао и Лазу. Одмах смо се разумели. Волели смо исто: да будемо сами код куће, да се ушушкамо у неки ћошак и ту заједно ћутимо; да једемо жито: он некувано, ја кувано – са шлагом.

Весна Ђоровић-Бутрић

- Какво је било пиле које је дечак добио од тетке? Подвуци у тексту речи које означавају Лазине особине.

Кутија у којој је донет Лаза била је пробушена. Реч **пробушена** означава особину кутије. Каква још може да буде кутија? Може да буде **мала, велика, дубока, празна, пуна, лака, тешка, бела, сива...**

РЕЧИ КОЈЕ КАЗУЈУ КАКВО ЈЕ НЕШТО, КОЈЕ ОЗНАЧАВАЈУ ОСОБИНУ НЕЧЕГА ЗОВУ СЕ ПРИДЕВИ.

- У овом тексту има још придева. Пронађите их.

Задаци

- Какво је лишће у јесен?

А у пролеће? _____

Које боје може да буде јабука? _____

- Поред речи **књига** допишите речи које означавају њене особине.

Књига: _____

- Ваш друг треба да буде:

- дружелубив
- искрен
- спор
- вредан
- тврдоглав
- брбљив
- ћутљив
- паметан
- храбар

- Подвуците одговарајуће придеве.

- Додајте списку бар још две његове особине:

- Избаците незваног госта.

велики	зелен
мали	проводан
плави	лак
жут	балон

ДА СЕ ПОДСЕТИМО

ПОЧЕТАК РЕЧЕНИЦЕ

ИМЕНИЦЕ

ГЛАГОЛИ

ПРИДЕВИ

ИМЕНИЦЕ означавају имена бића и предмета (дечак, вук, брод, храст).

Заједничке именице означавају заједничка имена људи, животиња биљака и предмета.

Људи имају **властита** имена (Арбен, Марјан, Нада). То су **властите** именице.

ГЛАГОЛИ су речи које означавају радњу (трчати, читати, певати).

ПРИДЕВИ су речи које означавају какво је нешто: мало, плаво, умиљато, лепо, слатко.

- Разврстај речи у одговарајуће балоне: прст, жути, сецка, облак, дебели, пева, мали, лептир, лети.

именице

придеви

глаголи

ВРСТЕ РЕЧЕНИЦА ПО ЗНАЧЕЊУ

ОБАВЕШТАЈНЕ РЕЧЕНЦЕ

Бежећи испред ловца
Миленка Костића из Алибунара,
један зец се оклизнуо, пао и сломио
ногу. Миленко је позвао станицу
за хитну помоћ и повређеног зеца
пребацио у болницу. Њих двојица
су се договорили да лов наставе
чим зец прездрави.

Ова необична вест садржи више реченица, а свака реченица нам је дала ново обавештење о ловцу и зецу. И у свакодневном говору ми једни другима дајемо бројна обавештења. На пример, обавештавате ваше родитеље:

Данас сам добио/добила петицу из српског језика.

Мама и тата вас обавештавају:

Ручак ти је у фрижидеру.

Тетка вас обавештава:

Купила сам ти торбу за школу.

**РЕЧЕНИЦЕ КОЈИМА СЕ НЕШТО ОБАВЕШТАВА
НАЗИВАЈУ СЕ ОБАВЕШТАЈНЕ РЕЧЕНИЦЕ. НА КРАЈУ
ОБАВЕШТАЈНИХ РЕЧЕНИЦА СТАВЉА СЕ ТАЧКА. (.)**

Задатак

- Испод слике напишите обавештајну реченицу.

УПИТНЕ РЕЧЕНЦЕ

Прочитајте следеће реченице и утврдите шта оне значе.

Да ли је Иван дошао?

Чија је ово торба?

Шта си купио у продавници?

Овим реченицама ништа не саопштавате, не пружате никакво обавештење. Свака од тих реченица је питање. Сигурно и ви сваког дана упитате нешто свог друга. Свако ваше питање је реченица.

РЕЧЕНИЦЕ КОЈИМА СЕ НЕШТО ПИТА НАЗИВАЈУ СЕ УПИТНЕ РЕЧЕНИЦЕ. НА КРАЈУ УПИТНИХ РЕЧЕНИЦА СТАВЉА СЕ УПИТНИК. (?)

Задатак

- Следеће обавештајне реченице претворите у упитне:

- Јуче је падала киша. _____
- Милан се пробудио. _____
- Знам да цртам. _____
- У мраку је мачка појурила миша. _____
- Слон је добио грип. _____
- Доктор прегледа слона. _____
- Идем у школу. _____

УЗВИЧНЕ РЕЧЕНЦЕ

- Бато, полако вози! Пашћеш!
- Не бојим се ја, секо моја!
- Јао, пао сам!
- Ох, боли ме рука!

Овим реченицама исказана су јака осећања, али и заповест. Када изговарамо ове реченице, узвикујемо.

То су **узвичне реченице**.

**УЗВИЧНЕ РЕЧЕНИЦЕ СУ ОНЕ
КОЈИМА СЕ ИСКАЗУЈУ ЈАКА ОСЕЋАЊА.
ИЗА УЗВИЧНИХ РЕЧЕНИЦА СТАВЉА СЕ
ЗНАК УЗВИЧНИК (!).**

Задаци

- Уочите и подвуките узвичне реченице у следећем тексту:

ПОМОЋ

Ујутру се отац спремао за посао. Обратио се Стеви:

- Стево, донеси ми мантил!
 - Мама, донеси тати мантил! – рекао је Стева.
 - Стево, дај ми ципеле! – каже отац.
 - Мама, дај тати ципеле! – рекао је Стева.
 - Стево, донеси ми кишобран! – каже отац.
 - Мама, дај тати кишобран! – рекао је Стева.
 - Стево, донеси ми ташну! – каже отац.
 - Мама, дај тати ташну! – рекао је Стева.
- И, ето, тако је тог јутра Стева помагао оцу. Стварно нема шта да му се приговори.

Неџати Зекерија

ВРСТЕ РЕЧЕНИЦА ПО ОБЛИКУ

Тања је отишла у позориште.
Иван ће доћи.
Данас пада киша.

Тања није отишла у позориште.
Иван неће доћи.
Данас не пада киша.

Упореди наведене реченице! Шта запажаш? Постоји ли разлика између реченица „Иван је дошао“ и „Иван није дошао“? Првом реченицом се потврђује да је Иван дошао, а другом се одриче да је Иван дошао.

РЕЧЕНИЦЕ КОЈИМА СЕ НЕШТО ТВРДИ ИЛИ ПОТВРЂУЈЕ НАЗИВАЈУ СЕ ПОТВРДНЕ РЕЧЕНИЦЕ.

ПОТВРДНЕ РЕЧЕНИЦЕ

ОДРИЧНЕ РЕЧЕНИЦЕ

ДА

НЕ

**ПОТВРДНИМ РЕЧЕНИЦАМА СЕ ТВРДИ ДА ЈЕ НЕШТО ИЗВРШЕНО.
ОВИМ РЕЧЕНИЦАМА СЕ ИЗРАЖАВА НЕКО ТВРЂЕЊЕ.**

**ОДРИЧНЕ РЕЧЕНИЦЕ ПОКАЗУЈУ ДА НЕШТО НИЈЕ ИЗВРШЕНО.
ОВИМ РЕЧЕНИЦАМА СЕ ИЗРАЖАВА НЕКО ОДРИЦАЊЕ.**

ВРСТА РЕЧЕНИЦЕ	ПОТВРДНИ ОБЛИК	ОДРИЧНИ ОБЛИК
Обавештајна реченица	Бојан је дошао.	Бојан није дошао.
Упитна реченица	Да ли је Лејла у соби?	Зар Лејла није у соби?
Узвична реченица	Врати ми књигу!	Немој да ми вратиш књигу!

Задаци

- Одредите каквим реченицама су написана правила.

ПРАВИЛА ВАСПИТАЊА

1. Родитељи треба да буду увек на страни детета.
2. Родитељи не треба да терају дете да само доноси одлуке, јер га то чини несигурним.
3. Родитељи треба да охрабрују дете да истражује и експериментише.
4. Родитељи не треба да охрабрују дете да се туче с другом децом.
5. Родитељи не треба да детету кажу **НЕ**, а да му не објасне **ЗАШТО**.

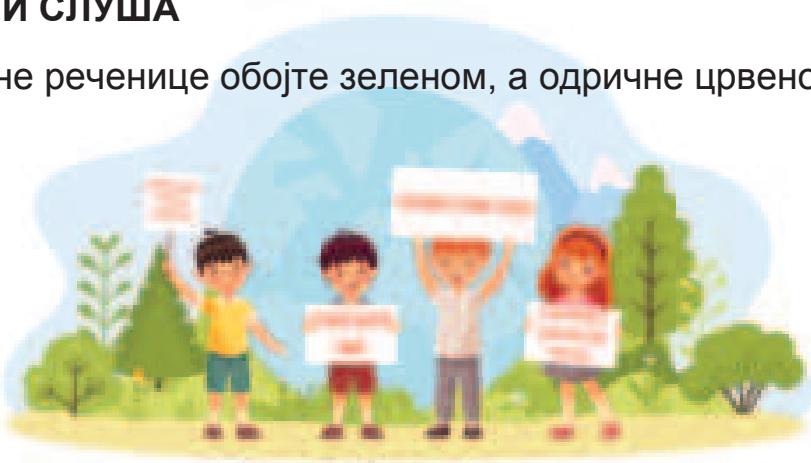
Предложите правила понашања ученика на одмору. Користите потврдне и одричне реченице.

НЕ ПЛАЧИ КАД СИ САМ.

- **ПЛАЧИ САМО КАДА ТЕ НЕКО ГЛЕДА И СЛУША**

Потврдне реченице обојте зеленом, а одричне црвеном бојом.

ХОЋЕМО ПЛАВО НЕБО!

НЕЋЕМО КИСЕЛЕ КИШЕ!

НЕЋЕМО ОЗОНСКЕ РУПЕ!

ПРИРОДУ ТРЕБА ЧУВАТИ!

ДА СЕ ПОДСЕТИМО

РЕЧЕНИЦЕ

ПО ЗНАЧЕЊУ

ПО ОБЛИКУ

ОБАВЕШТАЈНЕ
УПИТНЕ
УЗВИЧНЕ

ПОТВРДНЕ
ОДРИЧНЕ

- Попуните табелу одговарајућим реченицама.

РЕЧЕНИЦА

	ПОТВРДНА	ОДРИЧНА
ОБАВЕШТАЈНА		
УПИТНА		
УЗВИЧНА		

КЊИЖЕВНОСТ, ИЗРАЖАВАЊЕ И СТВАРАЊЕ

ТАЈНА

Свако има неку тајну:
шу – шу – шу...
Неко лепу и бескрајну,
неко тужну или смешну,
неко злу.
Неко своју тајну слаже.
Неко одмах мами каже.
Неко своју тајну не би
испричао ни у сну.
Неко шапне само теби...
као другу – шу – шу – шу...
Обично су тајне главне
измишљене и љубавне.
Ал' и друге кад се зброје,
наше, ваше, моје, твоје,
леве, десне, чудне, сјајне,
све једнако много значе,
јер – иначе
зашто би се звале тајне?
И ја имам једну тајну
врло важну, врло вредну.
Ником другом – само теби
пришапнућу јутрос њу.
Ходи ближе: шу – шу – шу...
Сутра рано... шу – шу – шу...
Баш онамо... шу – шу – шу...
Али ником то не кажи.
Сам потражи.
Шу – шу – шу...
Пronаћи ћеш врло лако
и видећеш да је тако.

Мирослав Антић

Разговарамо

- По чему се разликују тајне које се помињу у песми?
- Шта је заједничко свим тајнама?
- Објасните зашто су главне тајне измишљене и лъбавне.
- Због чега се тајне шапућу?
- Какав би био живот без тајни?
- Какве особине би требало да има онај коме би ви поверили вашу тајну?
- Како би се осећали да неко исприча другима тајну коју сте му поверили?

Задатак

- Заокружите слово испред тачног одговора.

Кад неко нешто таји, значи да:

- а) нешто скрива дубоко у себи
- б) нешто измишља сам
- в) крије нешто испод јастука
- г) нешто мрмља да нико не разуме.

Хајде да стварамо

Организујте у одељењу игру „Тајанствени пријатељ“. Свако треба да напише или нацрта једну лепу поруку и тајно је стави у торбу своје симпатије, друга или другарице.

ДВА ПИСМА

Лица: ЈОЦА и МАМА

(Једноставна дневна соба са неколико комада намештaja. У соби су Јоца и мама.)

ЈОЦА (нестрпљиво се врти око маме која нешто ради за столом):
Мама...

МАМА (и даље ради и не гледа Јоцу): Шта је, сине?

ЈОЦА (нестрпљиво се врти око стола): Мама, је л' био поштар?

МАМА (зачуђено га погледа): Није још. А зашто то тебе занима?

ЈОЦА (збуњено): Ма ја онако... Мислим...

МАМА (наставља да ради): Играј се, зашто се стално вртиш око мене?

ЈОЦА (и даље се врти око стола неодлучно): Мама...

МАМА (помало нестрпљиво): Па шта је сад опет?!

ЈОЦА (гледа у земљу, па ће стидљиво): Мама, можда је поштар већ био...

МАМА (љутито): Поштар још није био, он долази у дванаест часова, а сад је тек једанаест! И шта се толико за поштара бринеш? Гледај ти своја послa!

ЈОЦА: Хоћу, мама... (И даље се врти око стола.) А што ти ипак не погледаш у поштанско сандуче, можда је неко писмо већ стигло...

МАМА (нагло устане од стола): Е, баш ћу ти доказати да ме само узалуд тераш да устајем! Погледаћу у сандуче. (Одлази напоље.)

ЈОЦА (чим мама изађе, почне весело да скакуће по соби и трља руке): Фино – фино – фино! Охо-хо, охо-хо, охо-хо!

МАМА (враћа се и у руци носи парче папира): Заиста, био си у праву, нашла сам у сандучету писмо!

ЈОЦА (врло значајно): А какво писмо?

МАМА (погледа у писмо): Не знам. Нисам још погледала, сад ћу га прочитати... (Чита.) Поштована мама Јоцина, ово пише учитељ вами Јоцин, због тога што Јоца добар је млого у школи и заслужује да њему сасвим мало млого давате шећер у коцке који он млого воли. Давајте му више поручује вам Учитељ Јоцин знате онај што сте прошли пут били. Учитељ. (Престане да чита.) Баш чудно писмо...

ЈОЦА (постићено гледа у под): Видиш, мама... То мој учитељ... Мама, учитеља треба сви да слушају...

МАМА (значајно): О, па то је сигурно! Ја ћу сместа послушати учитеља!

ЈОЦА (као из топа): И даћеш ми шећера у коцкама!

МАМА: Ма – да хоћу, али чини ми се да поштар опет промаче поред наше куће. Можда је још неко писмо донео за нас? Иди сад ти погледај у сандуче, па дођи да ти дам ово што је учитељ написао.

ЈОЦА (вољно, радосно): Хоћу, мама! (Одјури.)

МАМА (насмеши се и сама себи говори): Тако је најбоље... Клин се клином избија...

ЈОЦА (враћа се покуњено, руку држи за леђима, нешто крије): Мама...

МАМА (тргне се): А, ти си? Има ли шта у сандучету?

ЈОЦА (скрушеног): Овај...

МАМА (завирује Јоци иза леђа): А ту је и друго! (Значајно) Шта ли то може бити да ми у једном дану добијемо два писма? Дај да видим да у том писму, можда, директор школе не поручује да ти купим карамеле.

ЈОЦА (безвръзко јој пружа писмо): Ево... Овај...

МАМА: Чекај – чекај: да прочитамо... (Чита.) Поштована мамо, ово опет пише учитељ вашег сина Јоце и најлепше вас моли да своме сину Јоци скренете пажњу да се не каже МЛОГО – него се каже МНОГО. И не каже са ДАВАТЕ – него ДАЈЕТЕ. Ето друго вам не бих имао шта писати. Учитељ вашег сина Јоце. (Престане да чита.) Чули ти, сине, ово?

ЈОЦА (скрушеног): Чух, мама... Други пут ћу пазити, али дај ми сад бар две коцке шећера...

(Завеса)

Разговарамо

- У чему је шаљивост ситуације у којој су се нашли Јоца и његова мама?
- Зашто Јоца не успева да каже оно шта жели? Шта је његов проблем?
- Шта је Јоца урадио?
- Због чега Јоца није сам од маме тражио шећера? Чега се он досетио?
- Шта мислите, ко је написао друго писмо?
- Како Јоца реагује на своје понашање?
- На основу чега је она закључила ко је написао писмо?
- Шта је мама показала својим поступком сину?
- Како се Јоца осећао када је схватио да је погрешио?

Задатак

- Замислите Јоцу. Пронађите у тексту и подвуките све речи које описују његово понашање.
- Научите изражајно да читате текст „Два писма“ по улогама.

Речник

промаче – прође

клин – ексер

покуњено – спустивши главу због стида

скрушено – утучено, помирљиво

Хајде да стварамо

- Направите коверту и адресирајте Јоцино писмо.
- Осмислите о чему су разговарали касније мама и Јоца.

СЛАТКА МАТЕМАТИКА

ЛИЦА: МИРКО, ВЕСЕЛА

МИРКО: Хууу. (Замишљен је. Држи чоколаду у руци.)

ВЕСЕЛА: Ђао, Миркић. Што си ми се тако замислио?

МИРКО: Ништа специјално. Размишљам нешто о математици.

ВЕСЕЛА: Ух, што си нашао тему за мозгање.

МИРКО: Нашла би и ти да ти је учитељица рекла: „Да, Мирко, ако не научиш шта је половина, а шта четвртина, добићеш јединицу као врата”.

ВЕСЕЛА: Их, што је то тешко: половина и четвртина. Хоћеш да ти ја покажем шта је то?

МИРКО: Како да нећу, Весела.

ВЕСЕЛА: Дај ми ту чоколаду.

МИРКО: Паа, ако ти баш треба.

ВЕСЕЛА: Наравно да ми треба да бих ти објаснила. Видиш, Мирко, ова чоколада је сад цела. Кад је поделим по средини, добијем две половине. Оне су потпуно једнаке. Не пипај, упрљаћеш прсте.

МИРКО: Добро, нећу.

ВЕСЕЛА: Е, сад једна половина нам више не треба (Једе је.), а од друге ћу добити две четвртине. Питаши се како? Лепо, поделићу половину на два једнака дела. Значи, половина има две четвртине: једну и другу (Једе их.). Мљац, јеси ли сад разумео?

МИРКО: Јееесам. Али, Весела, ти си појела моју чоколаду.

ВЕСЕЛА: Па, шта да ти

радим, Миркић, свако
знање се плаћа. Хајде,
немој да се љутиш,
објаснићу ти и појам
нуле. Имао си једну
чоколаду, ја сам ти је
појела и сад имаш,
колико?

МИРКО: Нула чоколада.

ВЕСЕЛА: Ето, како и ти
знаш математику.

(Завеса)

Ана Миловановић

Речник

специјално – посебно
мозгање – размишљање
половина – један од два
 једнака дела неке целине
четвртина – четврти део
 нечега

Разговарамо

- Испричајте шта је у овом тексту посебно наслеђало.
- Замислите Веселу и Мирка. Описите њихов изглед и понашање.
- На који начин је Весела помогла Мирку да разуме математику?
- Како се Мирко осећао тада?
- Објасните зашто се текст зове „Слатка математика“.

Задаци

- Допуните следеће реченице:

Овај текст ме је навео на размишљање о _____;

У овом тексту ме је изненадило _____;

Из овог текста сам сазнао да _____;

Зато мислим да је порука овог текста _____.

- Научите изражајно да читате текст „Слатка математика“ по улогама.

SEMAFOR

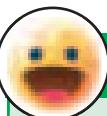
Čas je crven, čas je žut,
Čas je vedar, čas je ljut.

Prvo oko znači STOJ!
Da ne bude posle JOJ!

Drugo oko znači PAZI!
Može nešto da te zgazi.

Treće znači SRETAN PUT!
Ne zameri što sam ljut.

Ivica Rorićvanja

Razgovaramo

- Kome služi semafor?
- Ponovi pravilo o upotrebi sva tri svetla na semaforu.
- Gde se postavljaju semafori?

Zadaci

- Napišite sastav o događaju koji je rezultat nepoštovanja semafora.
- Na času likovnog obrazovanja nacrtajte semafor.

ЧАРОБНА КРЕДА

У учионици трећег разреда живела је једна креда. Креда је била лења.

Креда је била неписмена. Можда је била само заборављена! Стаяла је тако изнад табле данима и недељама.

Једног дана узе је Цицуљко, стави у џеп и изађе из учионице. Када је дошао до једног плота, извади креду из џепа и рече јој: – Ти си чаробна креда. Хајде, нацртај ми нешто!

И креда на плоту нацрта: три различита цвета. Истина нису мирисали, али нико није рекао да то нису цветови. Затим нацрта мачку. Скупиш се деца и почеше да се препиру: Како се зову цветови? Да ли је мачка – мачка, пас, овца или теле? Деца су се дуго препирала и нису могла да се споразумеју.

– Упитаћемо кредиту! – предложи Цицуљко. – Та креда је чаробна и зацело ће умети да нам каже.

Кад је киша престала, деца поново приђоше плоту. Али, шта виде! Тамо нема ни цветова ни мачке.

– Ето, рекао сам вам да је креда чаробна – победносно повика Цицуљко.

– Док смо ми стајали испод стрехе, она је дошла, покупила своје цртеже и отишла.

Деца се погледаше и ништа не рекоше. Поверовали су – чаробна креда је однела своје цртеже да не покисну.

Видое Подгорец

Разговарамо

Писац каже:
„Креда је била лења, креда је била неписмена.

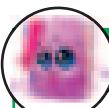
А можда је била само заборављена“

- Шта ви мислите?
- Шта је Цицуљко нацртао на плоту?
- Око чега су се препирали дечаци?
- Шта је предложио Цицуљко?
- Шта се дододило када је киша престала?
- Зашто је Цицуљко мислио да је креда чаробна?

Задаци

- Напишите састав са истим назловом.
- Изажите у школско двориште и кредама цртажте по бетону.

Речник

плот – ограда од прућа
стреха – део крова који служи за окапање када пада киша

НАЈДРАЖА ИГРАЧКА

Ушла учитељица у разред, оставила дневник, па каже:

- Данас ћемо причати о нечemu што ви највише волите – о вашим играчкама.
- Ја највише волим фудбал, зато што он окупи моје најбоље другове. Чим чују како лупкам, одмах дотрче – рекао Небојша.
- А ја највише волим лутке, јер кад имам лутку, могу и ја некоме да будем учитељица – казала Тања.
- Ја највише волим бицикл, зато што, кад идем код баке и деке у госте, њиме могу да пожурим – рекао Бранко.

И све друге девојчице су рекле како највише воле лутке и крпице, а сви дечаци прогласили су за најлепше играчке бицикле и остале стварчице „за мушкарце“. Само Горан ништа није рекао.

- Зар ти, Горане, не волиш ни једну играчку? – пита учитељица.

Устао Горан, гледа у под и каже:

- И ја највише волим лутке!

Сви су се гласно насмејали, и девојчице и дечаци. Једино учитељици није било смешно. Пришла је Горану, помиловала га по коси и упитала:

- Хоћеш ли да нам кажеш зашто највише волиш лутке?

А Горан каже:

– Ја имам сестрицу која је већ дugo болесна. Она воли лутке, па због ње...

Сви су престали да се смеју.

Сутрадан је Горан у својој клупи нашао три лепе лутке. А на цедуљици је писало: ГОРАНОВОЈ СЕСТРИЦИ ОД ЊЕГОВИХ ДРУГОВА ИЗ ОДЕЉЕЊА!

Будимир Нешић

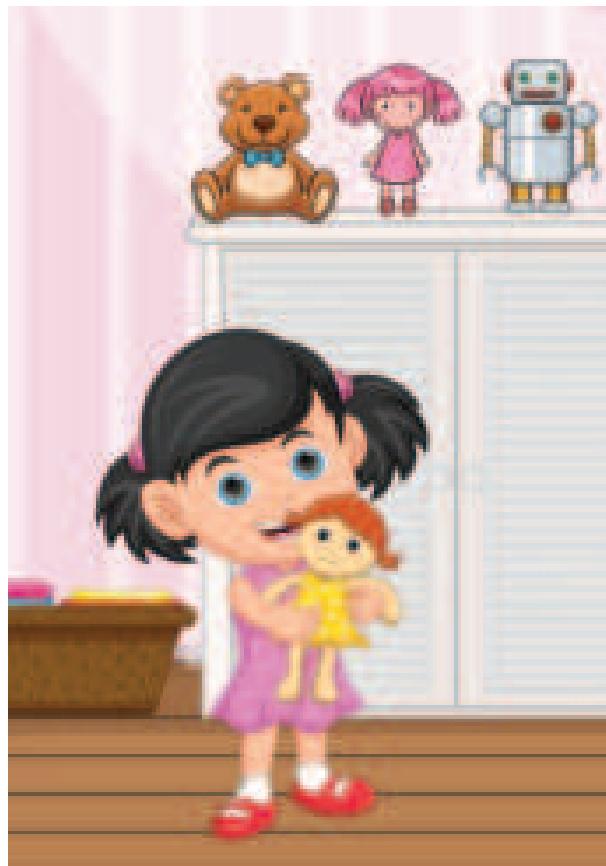
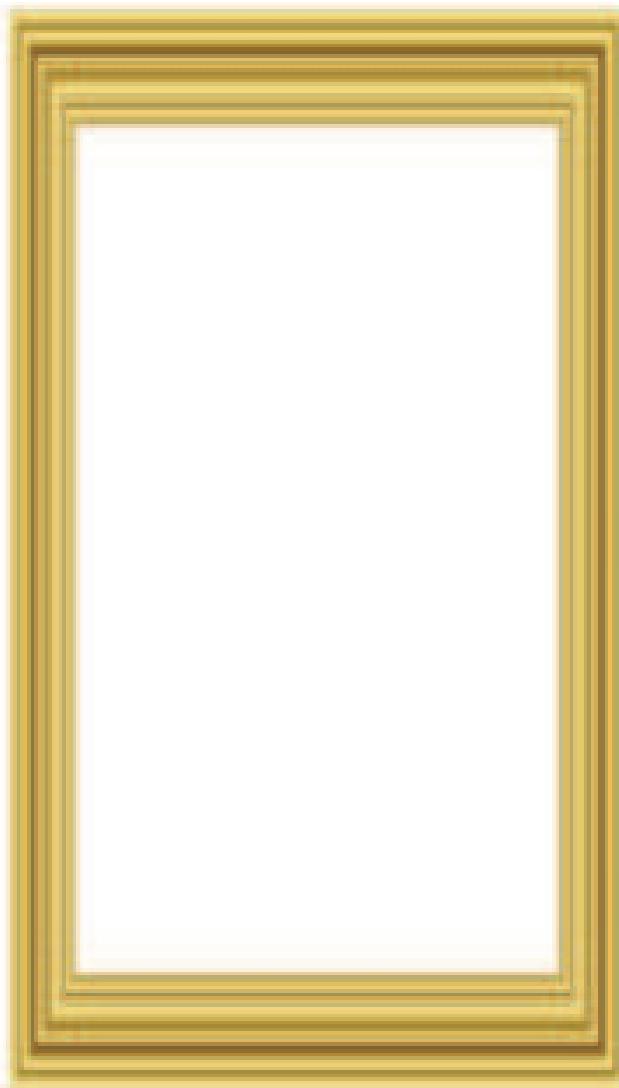
Задатак

- Нацртајте у раму и описите вашу најдражу играчку.

Разговарамо

- Које су играчке најдраже ћацима?
- Која је ваша најдражица играчка?
- Упоредите лопту са лутком.
- Деле ли се играчке на мушки и женске играчке?
- Шта мислите о последњем делу текста?

НАСРАДИН-ХОЦА И ЊЕГОВА КРАВА

Насрадин-хоџа имао краву која није њему ваљала. Једном му рече жена да одведе краву на пијацу да је прода.

Када је хоџа довео краву на пијацу, почне викати колико му грло држи:

– Ова крава не ваља ништа. Неће на вријеме да се тели, а кад се отели, не може ни једно теле да отхрани. Млијека даје сасвим мало.

Тако је Насрадин-хоџа кудио своју краву што је више могао.

Када је свијет чуо шта Насрадин-хоџа виче, нико ни да погледа краву.

Уто Насрадин-хоџи приђе један његов комшија и пришапне му у ухо:
Што тако вичеш на краву? Дај ти њу мени па да видиш како се продаје,
а ти се сакриј и не излази, да не познаду да је то твоја крава.

Насрадин-хоџа даде му краву и сакрије се. Његов комшија стаде водити краву и викати:

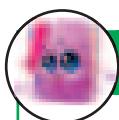
– Ето добре краве! Тели се кад је млијеко најскупље! Даје и по пет ока млијека!

Тад однекле избије Насрадин-хоџа па повиче:

– Па, кад је она тако добра, нећу је ни продавати!

Узме краву од комшије и одведе је кући.

Народна прича

Речник

кудити – говорити ружно, оговарати
пазар – пијаца
ока – мера за тежину, запремину

Разговарамо

- Зашто је Насрадин-хоџа однео краву на пазар?
- Краву нико није хтео да купи. Због чега?
- Која је поука ове приче?

Задатак

- Направите план за народну причу.

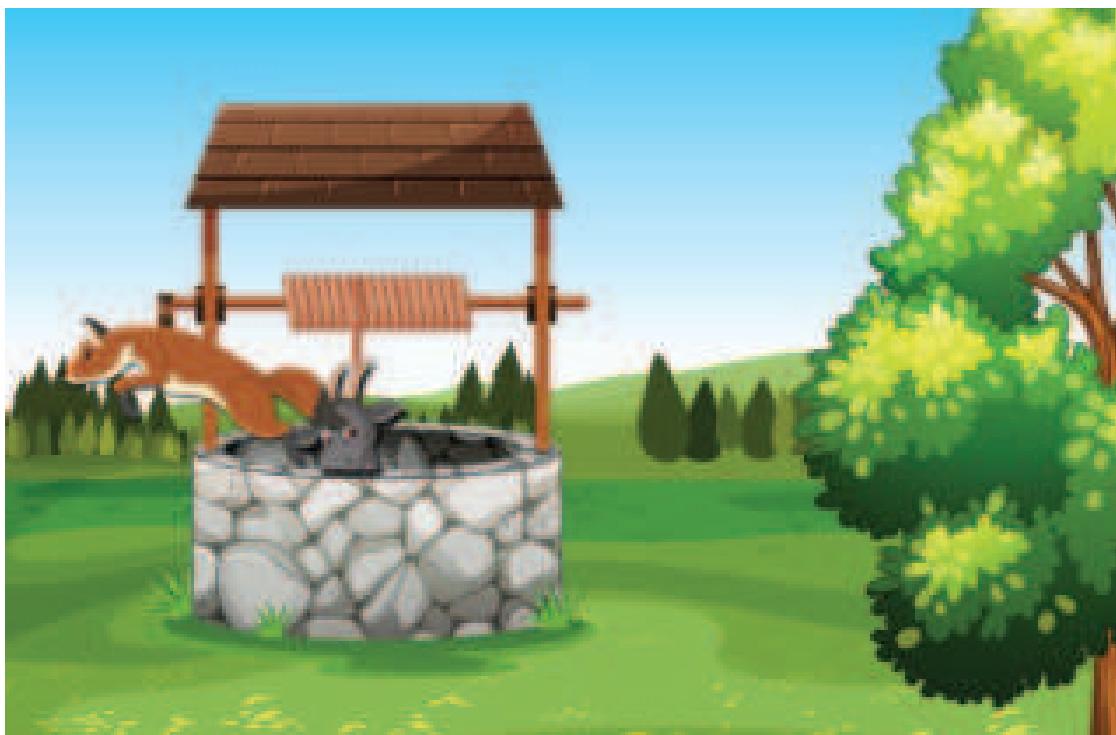
ЛИСИЦА И ЈАРАЦ

Лисица паде у бунар, па је била принуђена да чека не знајући како да изађе. Кад јарац, нагнан жеђу, дође до истог бунара и опази лисицу, стаде је испитивати да ли је вода добра. Скривајући своју невољу, она поче хвалити воду говорећи да је добра, подстичући га да сиђе. Он сиђе, јер је био жедан, а кад је угасио жеђ, стаде с лисицом премишљати како да изађу из бунара. Лисица рече да је измислила нешто корисно за спас обоје:

– Упри предње ноге о зид и примакни рогове, па кад се ја попнем горе преко твојих леђа, извући ћу и ја тебе. Јарац пристане, она скочи на његова плећа, стане на његове рогове, искочи из бунара и поче се удаљавати. Кад је јарац прекори што ćrши обећање, она рекне:

– Драговићу мој, да си имао толико памети колико длака на бради, ти не би сишао у бунар пре но што размислиш како ћеш изаћи.

Народна басна

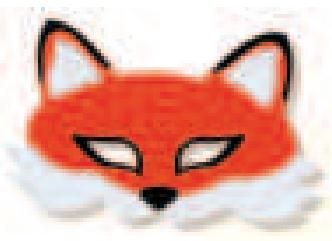
Учимо нешто ново

- У баснама, бајкама и драмским текстовима догађаји увек теку утврђеним хронолошким редом.
- **Хронолошки** – причање догађаја по реду којим су се збили

Разговарамо

- Зашто је лисица мамила јарца да сиђе у бунар?
- На основу чега извлачиш закључке да је лисица врло мудра а и зла?
- Како је представљен јарац?
- У ком делу текста се лисица руга јарцу?
- Која је порука овог текста?

Задаци

- Поређајте правилно догађаје да теку хронолошким редом!

Јарац и лисица су у бунару.

Лисица је пала у бунар.

Лисица је спашена и руга се јарцу.

Лисица га подстиче да уђе у бунар.

Лисица предлаже план како да изађу из бунара.

Ожеднели јарац долази до бунара и види лисицу у бунару.

--	--	--	--	--	--

1.

2.

3.

4.

5.

6.

- Направите маске лисице и јараца и драматизујте басну!

БИК И ЗЕЦ

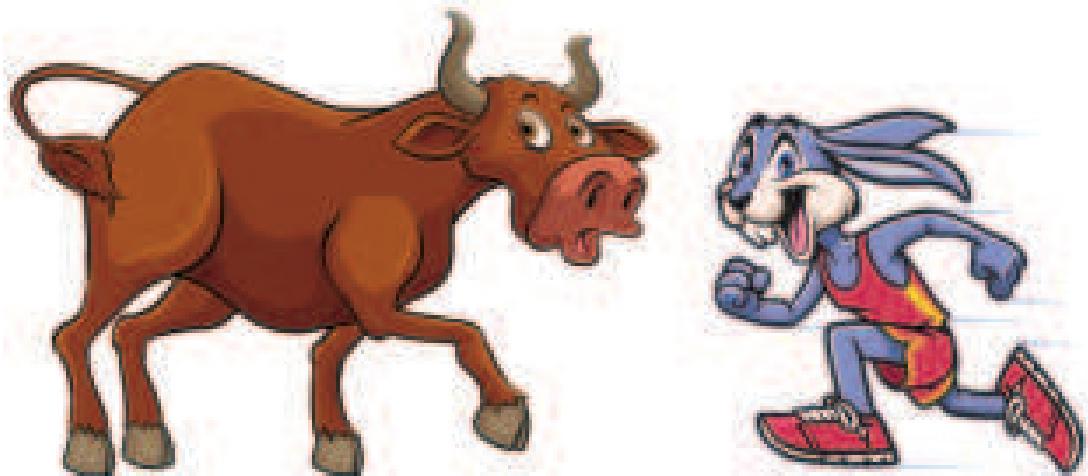
Спази бик зеца где као стрела бежи преко поља, па му позавиде на брзини. Кад се једном састане са зецима рече му:

– Благо теби кад си тако брз! Ти можеш да умакнеш и најопаснијем непријатељу. Ништа у животу не бих више желео, него да сам и ја тако брз. Тада бих могао да побегнем од сваког непријатеља.

Насмеја се зец, чувши бика, па ће му рећи:

– Луда је твоја жеља, пријатељу! Дао бих ја радо своју брзину за твоје оштре и снажне рогове. Больје је поносити се борити с непријатељем, него целог века срамно пред њим бежати.

Народна басна

Разговарамо

- На чему је бик позавидео јарцу?
- Шта му је рекао?
- Шта је зец одговорио бику?
- Која је порука ове басне?

Задатак

- Усмено па затим писмено препричајте басну.

ДЕТЕ И ЛАСТА

ЛИЦА: Дете и ласта

Ласта је лутка, направљена од папира или крпице.

ПОЗОРНИЦА: На позорници је постављена ниска преграда исцртана веселим бојама То може да буде и завеса. Из преграде стоји дете које управља ластом и говори уместо ње.

ЛАСТА: (Показује се иза преграде) Збогом, збогом, мој мали пријатељу!

ДЕТЕ: Куда идеш, ласто? Зашто идеш, ласто?

ЛАСТА: Јесен је, дете. Убрзо ће доћи зима. Морам да одем!

ДЕТЕ: Смести се у своје гнездо, па ће ти бити топло, ласто!

ЛАСТА: Не, дете, моје је гнездо направљено од блата и сламе и у њему зими није доволно топло...

ДЕТЕ: Даћу ти једну моју вунену капу, пријатељице... Стави је унутра и биће ти удобно и топло...

ЛАСТА: Хвала. А шта ћу јести? Умрећу од глади.

ДЕТЕ: Даваћу ти мрвице од хлеба...

ЛАСТА: И на томе ти хвала. Али ја се најчешће храним инсектима, а њих нема зими.

ДЕТЕ: Значи, ипак ћеш ме напустити, пријатељице драга?

ЛАСТА: Жао ми је, али морам да одем...

ДЕТЕ: А...куда одлазиш, лакокрила птицо?

ЛАСТА: Далеко, преко мора, тамо где је увек топло и где има много инсеката у ваздуху...

ДЕТЕ: Веома ми је жао што немогу више да т виђам.

ЛАСТА: Немој туговати. Вратићу се, видећеш...

ДЕТЕ: Вратићеш се? А кад ћеш ми опет доћи?

ЛАСТА: У пролеће!

ДЕТЕ: Стварно? Онда, хајде да закажемо сусрет!

ЛАСТА: Важи! Запиши у календару: Бићу опет овде 21. марта!

ДЕТЕ: Записаћу и запамтићу!

ЛАСТА: Онда, довиђења драги пријатељу!

ДЕТЕ: Довиђења, ласто!

ЛАСТА: Хтела бих нешто да те замолим пре него што одлетим:
хоћеш ли да чуваш моје гнездо да га нико не сруши док се вратим?

ДЕТЕ: О, ласто, без бриге. Много ћу га пазити!

ЛАСТА: Хвала ти пуно, пријатељу мој!

ДЕТЕ: Срећан пут, лепа ласто! И довиђења до пролећа!

Пијеро Баргелини

Дете и ласта је драмски текст. Он је намењен за извођење на позорници.

Разговарамо

- Шта је ласта рекла детету?
- Шта је упитао дечак?
- Шта му је ласта одговорила?
- Шта је предложио дечак?
- Зашто је ласта одбила да остане код дечака?
- Шта је ласта замолила дечака?
- Шта јој је обећао дечак?

Задатак

- Читајте овај текст по улогама, а затим га одиграјте (глумите) луткарском представом.

СЛИКАРКА ЗИМА

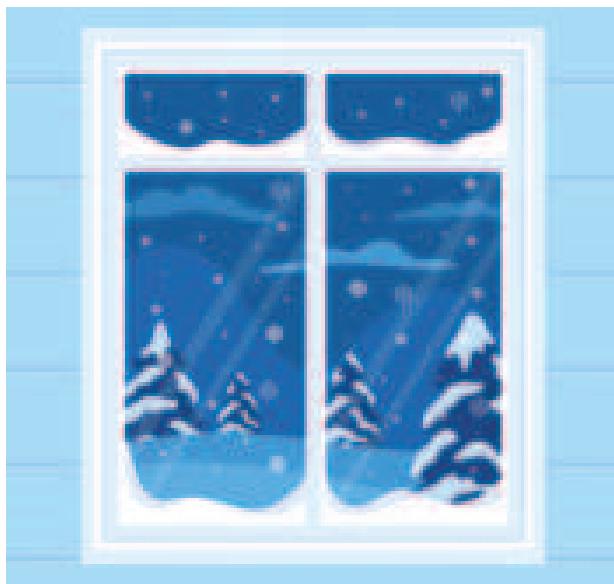
Једне године сликарка
Зима крете по свету да
разнесе дарове деци.

Предвече стигне она у
неко село кад су деца већ
спавала.

– Куц! Куц! – покуца на
певи прозор тихо, као кад
мраз пуцкета.

Из собе се чуло само дечје дубоко дисање.

– Спавају већ! – помисли Зима – сад ћу им на прозору оставити
слику, па нека се радују сутра кад се пробуде – и поче шарати по стаклу
шапћући:

Насликаћу борове
сребром оковане
и сребрне дворове
и сребрне гране.

Слетеће на борове
птица светлих крила,
ућиће у дворове
сребрнаста вила.

Не сме само мама
наложити пећи,
јер ће слика одмах
с прозора побећи.

Довршивши рад, пошла је даље. Успут чу како је зове неки врт:

Зимо, добра Зимо,
хладноћа је лјута,
дај ми мало свог
меканог скута.

Она отцепи леви скут своје хаљине, покри врт па пође даље. Створи
се тад пред другом кућицом па опет: Куц! Куц! на прозор. А деца и тамо
спавају. Украсивши и ту прозоре, пође даље.

Крај пута су стајали четинари и молили:

Зимо, добра Зимо,
погледај на јеле,
дај им мало своје
одећице беле.

Она им одма даде на главе беле шубаре и на зелене широке шаке навуче им беле рукавице, па, задовољна што је учинила добро дело, настави пут, журећи да нашара што више прозора и што више деце да обрадује. Кад је јутро свануло и деца се избудила, нашла су на прозорима сребрне слике што их је ноћу ишаракала Зима.

Само деца нису стигла да им се довољно науживају. Шаре су брзо нестале. Неке је отопило сунце, неке ватра у пећи, на нека су дечица наслонила носиће и својим дахом их избрисала, како се сликарка и бојала.

Десанка Максимовић

Задатак

- Саставите причу о ономе што видите на слици.

Разговарамо

- Зима – сликарка. Како то замишљате?
- Где зима излаже најчешће своје слике?
- Који је разлог да: „не сме само мама наложити пећи“?
- Зашто су борови које је зима сликала имали сребрне гране?
- Како су настале слике које је зима сликала?

BOJICE

Moje bojice kriju u sebi čitav svet.

U plavoj je nebeski svod i sva mora sveta. U zelenoj su livade i šume.
U žutoj su sunce, maslačak i suncokret. U crvenoj se kriju bulke i trešnje,
sočne jabuke i kapi krvi kog povređenog kolena. U crnoj je sakrivena noć sa
dimničarem. Crna boja je jača od milion zvezda.

U mojim bojicama krije se duga koja treperi na plavom svodu. U njima su
baštne sa rascvetalim drvećem i pupoljcima mirisnog cveća. U njima su žitna
polja i ptice, leptiri i proplanci sa jagodama.

U mojim je bojicama čitav svet. Šaren i pun mirisa.

Oldržih Sirovatka

Zadaci

- Odgovorite pismeno na sledeća pitanja:

- Šta se prema piscu krije u plavoj bojici?

- Šta se krije u zelenoj bojici?

- Šta se krije u žutoj bojici?

- Šta se krije u crvenoj bojici?

- Šta se krije u crnoj bojici?

Razgovaramo

Pisac kaže: „Moje bojice kriju u sebi čitav svet.“

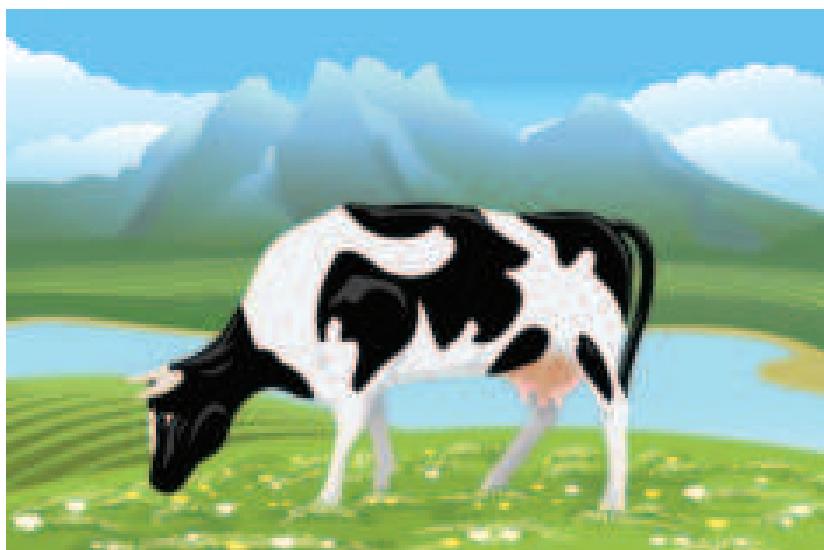
Šta mislite? Je li to moguće?

ЛИВАДА

Ливада је трпеза постављена за лептире и пчеле.
Ливада је шареница, прострта да се по њој ваљају деца.
Ливада је шума у којој мрави, цврчци и друге бубе праве своје кућице.
Ливада има миришљаву косу коју поветарац чешља, а косачи шишју.
Када почиње кошење, ливада сваког јутра осване са крупним
капљицама на трепавицама.
То су сузе траве и цвећа, које косачи зову – роса.
Колико травки падне под бритким косама, толико капљица росе кане
на жедну земљу.

Добрица Ерић

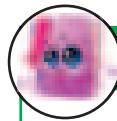
Разговарамо

- Шта је ливада за лептире и пчеле?
- За кога је ливада шареница?
- Шта је у ствари шареница?
- За кога је ливада шума?
- На шта мисли писац када каже: „Ливада има миришљаву косу“?
- Шта се дешава са ливадама када почиње кошење?

Задатак

- Посматрајте слику и напишите састав о томе шта видиш на њој.

Речник

коса – алатка којом се коси трава

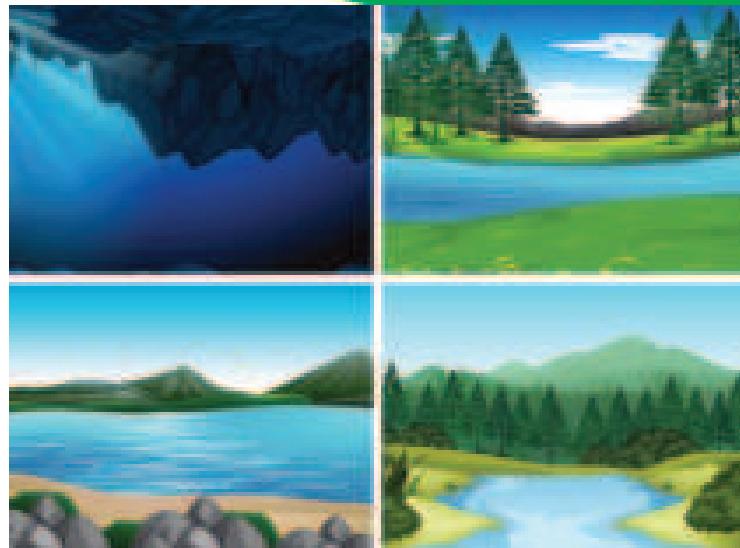
ЧОВЕКОВА ОКОЛИНА

Вода ваздух земља шума
скупа живе од давнина
у две речи то се зове
човекова околина

Човек дивна чуда прави
снагом свога бистрого ума
само када су му здрави
вода ваздух земља шума

Душко Трифуновић

Разговарамо

- Шта све чини човекову околину?
- Како се човек односи према својој околини?
- Шта знате о екологији?

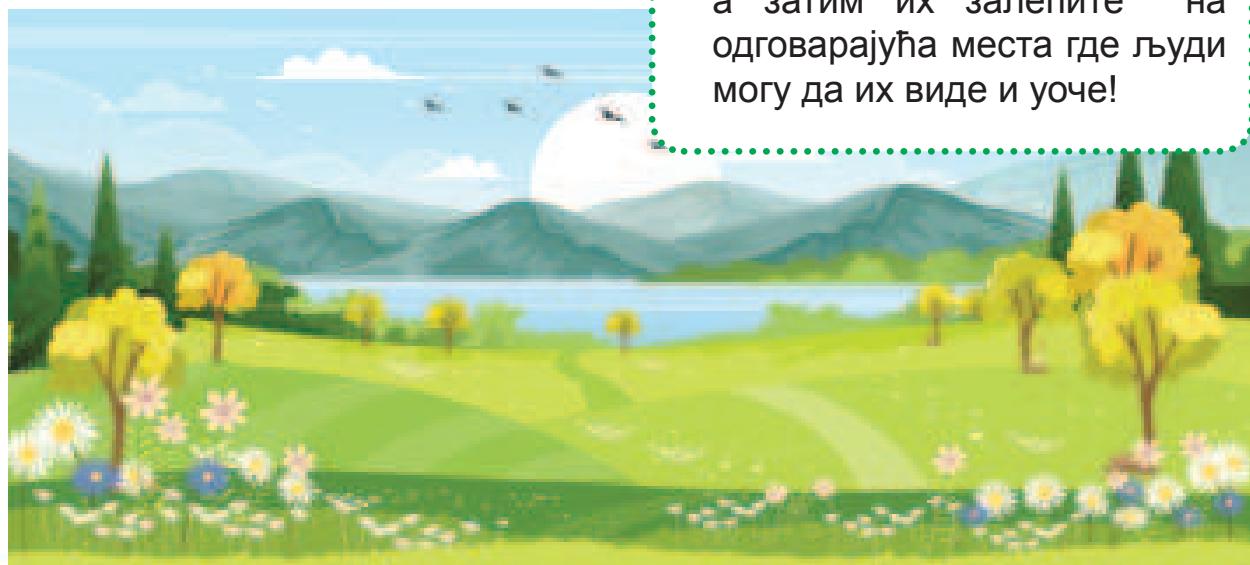
Учимо нешто ново

екологија – очување животне средине и заштита од загађивања.

Хајде да стварамо

- Направите плакате о заштити и очувању животне средине а затим их залепите на одговарајућа места где људи могу да их виде и уоче!

БАМБИ

(одломак)

Зелена ливада била је посуга звездама белих красуљака, лъбичастим и црвеним главицама процветале детелине и раскошно сјајним златним звездама, које је маслачак пружао у вис.

– Гле, мајко – повика Бамби – ено лети цвет!
– То није цвет – рече мајка – то је лептири.

Бамби је задивљено гледао за лептиром, који се нежно одвојио од једне стабљике и одлебдео у колебљивом лету. Сад бамби виде да је мноштво таквих лептира пролетало ваздухом над ливадом, наизглед брзо, па ипак полако, горе-доле, у игри која га одушеви. Заиста је изгледало да је то путујуће цвеће које не може остати мирно на својој стабљици, па се диже да се поигра...

Бамби је гледао за сваким лептиром. Радо би их погледао изблиза, тако би радо бар једног добро разгледао, али му се не пружи прилика. Непрестано су се комешали.

Кад је затим опет погледао на земљу, задивио га је бујан живот који је прштао под његовим корацима...

– Гле – кликну Бамби – онамо скаче комадић траве! Ох... како високо Скаче!
– Није то трава – објасни мајка – то је добри мали скакавац.
– Зашто он тако високо скаче? – запита Бамби.
– Јер ми овуда ходамо – одговори мајка. – Он се боји нас.
– Ох! – обрати се Бамби скакавчићу који је седео на средини једне тратинчице – немојте се бојати, ми вам заиста нећемо ништа учинити.
– Ја те се не бојим – одговори мали скакавац шушкавим гласом. – Ја сам се само у први мах препао. Никад се не зна ко је тај који долази, па треба бити опрезан.
– Ја сам, ето, данас први пут у свом животу на ливади – објасни му Бамби.

Феликс Салтен

Разговарамо

- Где је мама кошута први пут одвела свог сина?
- Зашто је Бамби помислио од лептира да је цвет?
- Како се Бамби понаша према бићима која су слабија од њега?
- На шта је Бамбију лично мали скакавац?
- Шта мислиш, кога се скакавац боји?
- Које је важно животно искуство скакавац пренео Бамбију?
- Како је Бамби доживео свој први излазак на ливаду?

Задаци

- Описите како замишљате Бамбија.
- Наведите Бамбијеве особине.
- Пронађите у тексту реченицу која објашњава Бамбијево понашање.
- Погледајте Дизнијев цртани филм о Бамбију и испричајте како сте га доживели.

Речник

красуљак – ливадски цвет беле или плаве боје

мноштво – велики број

колебљив – несталан, неодлучан

комешати се – кретати се, ићи у различитим правцима

тратинчица – бела рада

Хајде да стварамо

- Напишите у свесци причу „Причала ми Бамбијева мама“.

ЛЕПО ЈЕ СВЕ ШТО ЈЕ МАЛО

Чим се нешто мало, мало роди,
на камену, грани или води,
први дан му уз љуљашку тепа:
Буди лепо као што је лепа...

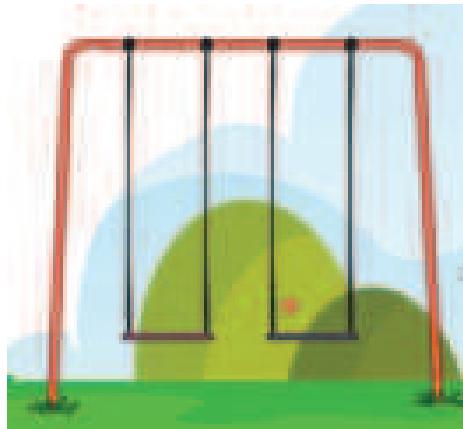
...Свака буба од хиљаду буба,
свака птица од хиљаду птица,
свака риба од хиљаду риба!

Чим се нешто усправи над травом
– лупи главом по пространству плавом,
дан га бодри: расти и не стрепи,
бићеш лепо као што су лепи.....

Свака звезда од хиљаду звезда,
свака клица од хиљаду клица,
свака песма од безброј песама!

Чим се нешто огласи у свету,
у покрету, гласу или цвету
– слути, чује кроз дамаре слепе:
већ сам лепо као што су лепе...
...Свака буба од хиљаду буба,
свака клица од хиљаду клица,
свака птица од хиљаду птица!...

Душан Радовић

Разговарамо

- Како се осећате кад видите неко мало, тек рођено биће?
- Наведите ко се рађа на грани, ко на камену, а ко у води?
- Испричајте ко све тела малим бићима када се роде.
- Шта мислите, зашто је песнику лепо све што је мало?

Речник

бодрити – храбрити
клица – зачетак, заметак бильке или животиње (у семену или јајету)
дамари – откуцаји срца, пулс

Задатак

- Напишите називе младунаца штампаним словима латинице на линијама.

Хајде да стварамо

Наставите причу „Птичје васпитање“ тако што ћете у свеску дописати шта мама и тата саветују својим птићима кад први пут напуштају гнездо.

ТАТА: Децо, данас први пут сами крећете у свет.

МАМА: Свет је леп, уживајте!

ТАТА: Тачно, лепо је изван нашег гнезда, али може бити и опасно...

ПТИЋИ: Мама, тата, причајте нам још о томе!

MAJKA JOVA U RUŽI RODILA

Majka Jova u ruži rodila,
ružica ga na list dočekala,
bela vila u svilu povila,
a pčelica medom zadojila,

lastavica krilom pokrivala, –
nek je rumen ko ruža rumena,
nek je beo kao bela vila,
nek je radan k'o pčela malena,
nek je hitar kao lastavica!

Narodna uspavanka

Razgovaramo

- Iz koliko stihova se sastoji ova uspavanka?
- Šta saznajemo u prvom stihu?
- Sa čim je u drugom delu pesme upoređen Jova?
Podvuci ta poređenja.
- Koje osobine majka želi da joj ima sin?

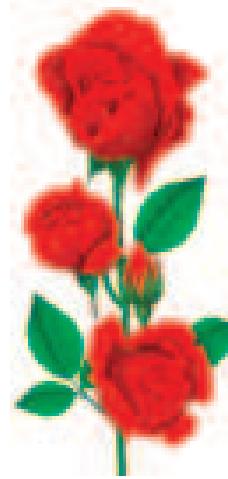
Rečnik

svila – vrsta lagane i nežne tkanine
zadojila – nahranila
rumen – crven
bijel, bijela – beo, bela
vila – mlada, lepa devojka u beloj haljini
radan – vredan
hitar – brz

Učimo nešto novo

Među najlepšim pesmama koje su ispevane u narodu nalaze se **uspavanke**. To su pesme koje majka pevuši dok uspavljuje dete. One izražavaju majčinu ljubav i želje da joj dete bude zdravo, lepo, vredno i pametno.

Zadatak

- Povežite poređenja kao što je započeto

BRZ	VREDAN	SNAŽAN	TIHA	PAMETNA	SLOBODNA
			kao		
MRAV	PTICA	PČELA	DIV	ZEC	SENKA

Hajde da stvaramo

Zamislite da u ovoj klevci spava beba koja vam mnogo znači. Napišite stihove kojima ćete je uspavljivati!

СМЕШНО ЧУДО

Ја сам чудо видео:
зец коло води,
лисица га двори.
На лисици перце,
на курјаку звонце.
Ја сам чудо видео:
ћуран баби воду носи
у решету, на рамену,
а ћурка јој тикве сади
на дрвету на камену.

Шаљива народна песма

Речник

двори – служи
курјак – вук
решето – сито, направа којом
се сеје брашно

Учимо нешто ново

Шаљиве народне песме су
кратке песме шаљивог тона.
Најчешће су певане у друштву
са циљем да забаве и насладеју.

Разговарамо

- На шта прво помислите кад чујете реч чудо?
- Шта је чудно у овој песми?
- Која је ситуација по вашем мишљењу најчуднија?
- Чијим пером се окитила лисица?
- Да ли је Ћуран успео да услужи баку?
- Да ли може нешто да проклија када се посади на дрвету или камену?

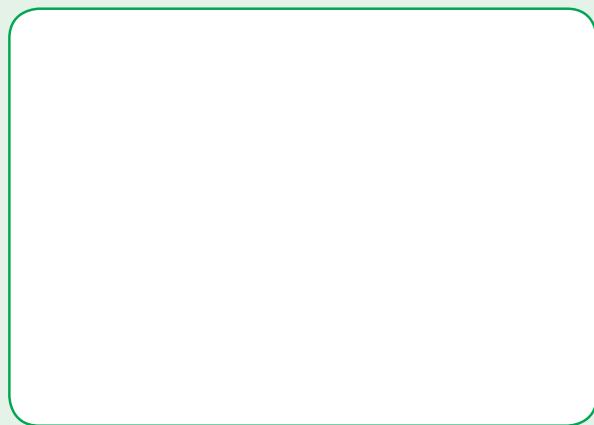
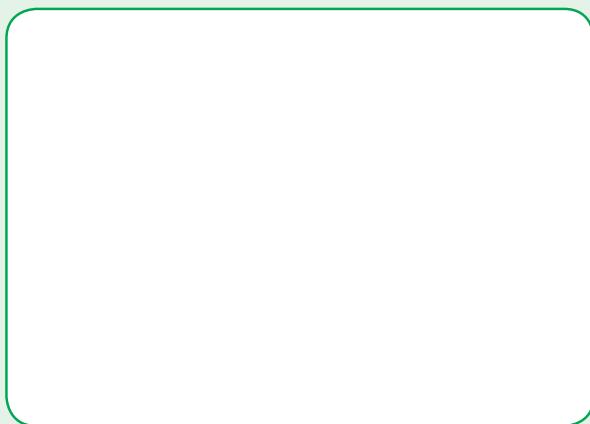
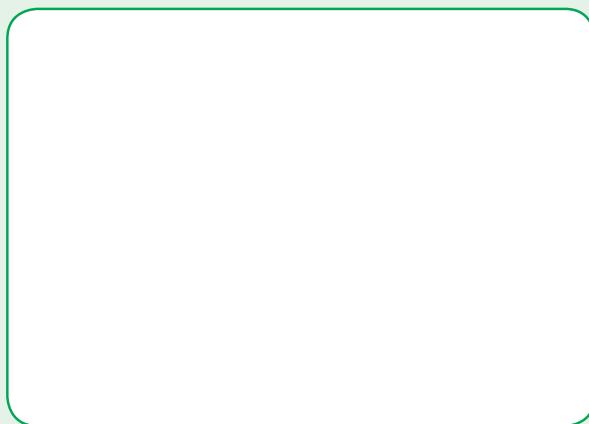
Задатак

- Испишите у свесци имена свих животиња које се помињу у песми.

Хајде да стварамо

Илуструјте песму „Смешно чудо“ у три слике.

ПЕТОРО БРАЋЕ

Седело у махуни пет грашкових зрна. Седела зrna у реду тесно стиснута једно уз друго и била задовољна.

Под сунцем и кишом махуна је расла и била све прозирнија. И зrna су расла и бубрила све више.

Код куће је било добро, али су зrna хтела напоље.

– Дуго седимо код куће – рече једно зrho. – Овако можемо и отврднути. А шта онда? Иза наше куће мора да је још нешто: свет.

Прође недеља дана. Грашак пожути, а пожути и махуна.

– Ето, сав је свет пожутео – говорила су грашкова зrna.

Наједанпут се силно потресе њихова кућица. То је дечак откинуо махуну.

– Скоро ћemo напоље – рекоше зrna радујући се.

– Волео бих да знам ко ће од нас најдаље стићи – рече најмање зrho.

Крррх!...

Махуна се распукла и грашкова се зrna весело скотрљају на дечаков длан.

– Какав диван грашак! – рече дечак. – Баш за моју пушку.

Стави једно зrho у цев од зове и опали. Зrho одлети.

– Летим, летим! – викне зrho. – Нека ме ухвати ко може! – И нестане.

Полети и друго зrho. Викне:

– Летим према сунцу! Ех, то волим.

– Трудићемо се да паднемо негде близу и да уснимо – рекоше два старија зrna.

– Нека буде шта мора бити – рече последње зrho које је узлетело увис.

Падне на кров старе дрвене куће и скотрља се у пукотину, пуну црне земље и маховине.

У поткровљу је живела жена која је имала болесну девојчицу. Мати је радила тешке послове да може да пре храни себе и своје дете.

Девојчица је била слабашна и нежна као цвет. Била је тако болесна да није могла да хода. Читаве је дане непомично лежала у кревету.

„Умреће“, мислила је мајка. „Отићи ће од мене као и њезина сестра. Ох, како ми је тешко да се растанем са њом!“ Горко је плакала гледајући бледо лице свога детета.

Грану пролеће. Сунашце завири у собицу под кровом.

– Мајко, шта се оно зелени крај прозора? – упита девојчица.

Мати отвори прозор и угледа нежну бильчицу.

– Мислим да је грашак – одговори мати. – Ето, имаш баштицу.

Помери кревет ближе прозору да би девојчица могла да гледа бильку. И оде на посао.

– Мама – рече девојчица – чини ми се да се осећам боље. Сунце је цео дан грејало и мене и грашак. Гледај како је свеж и зелен. А и мени као да је боље.

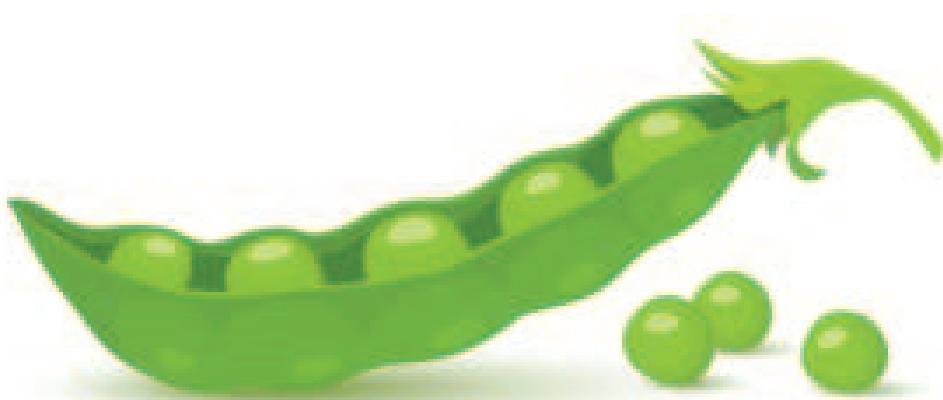
– Добро је – рече мати. Али се њено срце није надало тој срећи. Забоде крај грашка малу мотку, а од мотке до крова разапне конац.

Грашак је растао, хватао се витицама за конац, успињао се све више и ускоро процвета.

По читаве дане девојчица је уживала посматрајући грашак. Њено се здравље поправљало све више. Образи јој се заруменели. Очи јој почеле да блистају. Она је без ичије помоћи почела да устаје и седи у кревету. Материно срце је почело да се нада.

Прође још недеља дана и девојчица устане. С таквом је радошћу отворила прозор и нежно пољубила танке латице ружичастог цветића! Цео је сат седела крај прозора грејући се на сунцу. То је била радост!

А шта је било са осталим зрним грашком?

Прво зрно, које је летело куд је хтело, пало је у олук, а одатле у – голубов кљун.

Голубови су позабали и она два зрна која су маштала како ће лепо уснити.

Зрно које је хтело да одлети сунцу пало је у јарак, лежало спокојно у хладовини и бубрило од влаге.

– Непрестано се дебљам – говорило је зрно. – Право кажу да ћу се ускоро распукнути. Уверен сам да то није постигло ни једно друго зрно. Најодлучнији сам од свих петоро.

И распукло се у јарку.

На прозору стоји девојчица, румена и здрава.

Ханс Кристијан Андерсен

Разговарамо

- Колико целина можемо издвојити у овој причи?
- На основу чега можемо одредити када се догађа радња ове приче?
- Ко је променио живот петорици браће?
- Какве жеље су имала старија браћа?
- Ко се обрадовао младој биљци под својим прозором?
- У каквим условима је живела болесна девојчица?
- Шта је допринело да се њено здравље побољша?

Речник

- махуна** – чаура са семеном пасульја или грашка
прозиран – провидан
витица – овде значи: млад, биљни изданак

Задатак

- Препричај текст према следећем плану:
 1. Пет грашкових зрна
 2. Пут у свет
 3. Болесна девојчица
 4. Стигло је пролеће
 5. Судбина осталих зрна грашка

СТАРО ЛИЈИНО ЛУКАВСТВО

Зимус је група ловаца опколила једну лисицу у шумарку. Били су сигури да им неће умаћи.

Један ловац умало не нагази на њу.

А она лежи опружена. Мртва. Још топла.

Ловци се окупише око ње. Пси је оњушише. Залајаше неколико пута и оставише је.

Један од ловаца се спремио да јој одере крзно.

Изненада скочи лија и зачас нестаде у густишту.

Ловци нису стигли да испале ниједан метак.

Народна басна

Разговарамо

- Где и када се десила радња ове приче?
- Зашто су ловци испочетка мислили да ће сигурно уловити лисицу?
- Како их је лисица надмудрила?
- Како су се ловци осећали када су схватили да их је лисица надмудрила?
- Шта мислите о овој лисици?

Задатак

• У овој реченици слова су претрчавала из речи у реч. Вратите их на своје место и добићете познато поређење.

ЛУК АВКА ОЛИСИ ЦА.

Хајде да стварамо

Напишите причу „А можда лисица није била лукава“

DAJ MI KRILA JEDAN KRUG

More ima barku,
jedro i katarku.
More, more, budi drug,
daj mi barku jedan krug!
Tako mi se baza
širom morskih staza...

Lasta ima krila
leti sve do Nila.
Lasto, lasto, budi drug
daj mi krila jedan krug!
Da obiđem lug,
da odem na jug...

Kad mrav zrno sruši,
čuju zečeje uši.
Zeče, zeče, budi drug
daj mi uši jedan krug!
Da oslušnem i ja
kako žito klijia...

U ribe peraja
srebrnoga sjaja.
Ribo, ribo, budi drug
daj peraja jedan krug!
Da me želja mine,
da vidim dubine...

Noću kraj živica
svetli fenjer svica.
Sviče, sviče, budi drug
daj mi fenjer jedan krug!
Pozajmi mi moć
da osvetlim noć.

Na nebu se zvezde
kao ptice gnezde.
Nebo, nebo, budi drug
daj mi zvezdu jedan krug!
Biću lepši još,
kad stavim taj broš...

Vladimir Andrić

Razgovaramo

- Gde bi sve voleo da se nađe dečak iz pesme?
- Kome se on sve obraća da bude drug?
- Koja vam se dečakova želja najviše dopala? Zašto?
- Koje osobine majka želi da joj ima sin?

Rečnik

- barka** – mali brod
katarka – stub na brodu na kome se razapinju jedra
bazati – ići bez cilja, tumarati
Nil – velika reka u Africi
klijati – kada iz semena iznikne klica iz koje se razvija nova biljka
fenjer – vrsta svetiljke
gnezditi se – naseljavati se u gnezdo

Zadatak

- Dopišite na praznu liniju šta ko ima. Koristite pesmu kao pomoć.

more – _____, **lasta** – _____, **zeka** – _____,
riba – _____, **svitac** – _____, **nebo** – _____.

Hajde da stvaramo

Opišite mesto koje biste rado obišli sa dečakom iz pesme.

ТРИ КРОЈАЧА

Три кројача отворе своје радње у истој улици и почну се домишиљати како да привуку што више муштерија.

Први постави изнад своје радње таблу са натписом:

НАЈБОЉИ КРОЈАЧ У ГРАДУ.

Други не буде лењ, па брже-боље напише:

НАЈБОЉИ КРОЈАЧ НА СВЕТУ.

Трећи се замислио, није одмах могао да се сети шта да напише.

Напослетку, и он стави таблу на којој је великим словима писало:

НАЈБОЉИ КРОЈАЧ У ОВОЈ УЛИЦИ.

Прва двојица су била страшно лјута што их је овај трећи кројач надмудрио. Скину своје фирме, затворе радње и одселе се из града.

Народна прича

Разговарамо

- Какве су натписе поставили кројачи изнад својих радњи?
- Ко је од њих био најмудрији?
- Кome су суграђани највише веровали?
- Шта се десило на крају?
- Шта смо научили читајући ову причу?

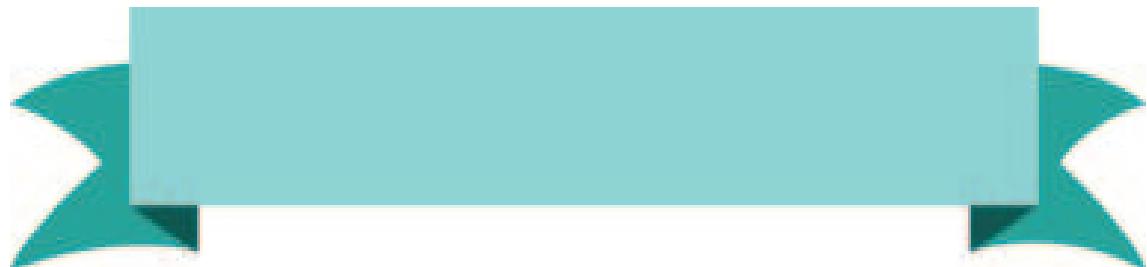
Речник

муштерија – купац
фирма – натпис изнад неке радње

Задатак

Смислите нови наслов за ову причу и напишите га на ову траку.

Хајде да стварамо

Замислите да се трећи кројач после неког времена осетио усамљеним. Пожелео је да се његове колеге врате у град и решио је да им напише писмо. Помозите му да то писмо доврши.

Драги пријатељи.

Иако имам много послса и лепо зарађујем, моје срце је помало тужно.

Волео бих да

ВРАБАЦ И ЛАСТЕ

Једном сам стајао на дворишту и посматрао ластино гнездо под стрехом. Обе ласте одлетеше док сам ја још био ту и гнездо остало празно.

У међувремену, док су оне биле одсутне, с крова слете врабац, ускочи у гнездо, осврну се, замаха крилима и сакри се у гнезду, затим помоли главицу и зацвркту.

Убрзо затим долете до гнезда ласта. Она се устреми у гнездо, али чим угледа госта, запишта, залепрша крилима у месту и одлете. Врабац је седео и цвркутао. Наједном долете јато ласта. Све ласте долетеше до гнезда, погледаше врапца и поново одлетеше.

Врабац се није плашио, окретао је главу и цвркутао. Ласте су поново долетеле до гнезда, нешто су радиле и опет одлетеле. Ласте нису поново узалудно долетеле: свака је у кљуну доносила блато и помало замазивала отвор на гнезду. Опет су одлетале и опет долетале ласте, све више и више замазивале гнездо и отвор је постајао све ужи.

У почетку се врапцу видео врат, затим само глава, затим кљунић, а онда се више ништа није видело. Ласте су га зазидале, одлетеле и цвркућући стале да круже око куће.

Лав Толстој

Разговарамо

- Какав је утисак на вас оставила ова прича?
 - Може ли се оправдати поступак врапца?
 - Зашто ласта није сама покушала да истера врапца?
 - Да ли је врабац одмах схватио шта ће му се десити?

Хајде да стварамо

Смислите друкчији крај ове
приче тако што ће се срећно
завршити.

Задатак

- Одговори кратко!
 - а) Ко је писац ове приче?

б) Ликови у овој причи су:

в) Ко је главни јунак приче?

- Подврците речи које бисте употребили да описете какав је био врабац у овој причи:

готован плашльив лењ
узнемирен ульез

- Које од ових речи најбоље показују какве су ласте у овој причи:

вредне

чубаркуће

плашльиве

сложне

немилосрдне

привржено своем гнезду

брзе

МУЗИКА

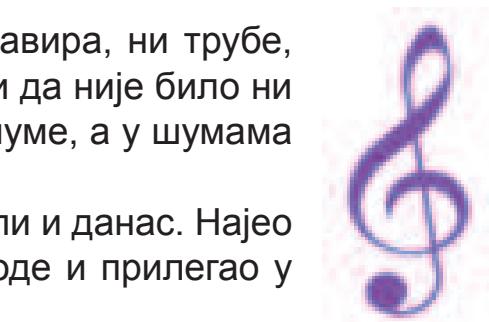

Некада давно на свету није било ни клавира, ни трубе, ни виолине, ни хармонике. Али то не значи да није било ни музике. Свуда око човека расле су густе шуме, а у шумама су живеле птице.

А човек је волео музику, баш као што воли и данас. Најео би се слатких плодова, напио изворске воде и прилегао у сенку дрвета да слуша песму славуја.

И све би било лепо да човекова музика у то доба није имала крила. Човек се намести да слуша, а догоди се нешто непредвиђено – пукне грана или се одрони камен, па се музика уплаши и одлети.

Зато је човек хтео да има поузданiju музiku.

У то доба он је од дрвета већ начинио разне ствари. Направио је рало за превртање земље, копље, кров над главом, сто и столице. Нарочито је био поносан на изрезбарени штап, који је још у та давна времена био знак високог угледа и достојанства. Па зашто онда од дрвета не би направио птицу која уме да пева, а не уме да лети?!

Речено – учињено! Иsecао човек један трупац и издубио га. Начинио је од њега шупљу птицу са дугим витким вратом. Тако је настао инструмент сличан гитари. Обликом је потсећао на птицу, али је још увек био без гласа.

Добро је човек знао шта птици недостаје. Зато је од танке струне направио гласне жице и затегао их на врату своје дрвене птице. Онда је легао у хлад и ставио птицу крај себе да му пева. Лежао је и чекао, али глупава дрвена птица ни гласа не пусти од себе.

Замислио се човек. Птици је потребно тело и он јој га је дао. Потребан јој је врат, а он јој је дао и врат. И гласне жице јој је поклонио. А ипак је заборавио нешто важно.

Досети се човек: „Па, да! Моја птица нема срце!“

И прионуо је на посао. Годинама је дељао дрвено срце за своју дрвену птицу, а она никако да пропева. А кад му је стрпљење већ било на измаку, на ум му је пала једна спасоносна мисао:

„Ако не могу да га направим, ја ћу јој позајмити своје срце!“ – рекао је, узео дрвену птицу у руке, а шумом се разлегла најлепша песма коју је свет до тада чуо.

Тако је настала музика.

Зоран Поповић

Разговарамо

- Зашто је човек тако силно желео музику?
- Од чега је човек желео да направи птицу која уме да пева?
- Због чега дрвено срце није птици подарило музику?
- Када је та птица пропевала?
- Који се инструмент крије иза дрвене птице из текста?

Речник

- трупац** – грубо отесано дрво
гласне жице – орган у грлу који производи звук
дељати – тесати, обликовати дрво

Задатак

- Обележите у тексту реченицу која открива како настаје права музика.

Хајде да стварамо

- Описите и нацртајте у свесци свој омиљени музички инструмент.

КОЊ И МАГАРЕ

Путовали заједно коњ и магаре. Јадно магаре је било преко мере натоварено. Зато замоли коња да му помогне да понесе део терета, јер ће иначе издахнути. А коњ ни да чује.

Кад магаре сасвим ослаби и паде мртво, господар натовари на коња не само сав терет него и кожу угинулог магарета.

Сад коњ схвати, али касно да би му много боље било да је послушао магаре и да му је помогао.

Према Доситеју Обрадовићу

Разговарамо

- Које ликове сусрећемо у овој басни?
- Шта је магаре замолило коња?
- Како је реаговао коњ?
- Како се завршило њихово путовање?

Хајде да стварамо

- Направите у свесци стрип по овој басни или напишите причу „Помогао/помогла сам другу у невољи“.

Задаци

- Реченица „**Коњ ни да чује**“ значи: _____
- Која од понуђених поука највише одговара овој басни? Заокружите слово испред тачног одговора.
 - У невољи треба мислити само на себе.
 - У невољи треба помоћи слабијем од себе.
 - Трудио се или не, у невољи ти нема спаса.

БЛИЖИ СЕ, БЛИЖИ ЛЕТО

Ближи се, ближи, лето;
у души већ га слутим.
Помаља златну косу
у зрелим њивама жутим.
Зрикавци су ми рекли
које у путу сретох:
„Ближи се, ближи лето.“
Ближи се, ближи лето.
Помаља усне рујне
у булкама црвеним.
Миришу ливаде бујне
и поља и шумарци
које у путу сретох:
„Ближи се, ближи лето.“
Ближи се, ближи лето.
Као сјајна царска круна,
златна му светлуца коса
румених свитаца пуна.
Сви су ми они рекли
kad их у путу сретох:
„Ближи се, ближи лето.“

Десанка Максимовић

Разговарамо

- Чему се песникиња радује у овој песми?
- Шта све најављује долазак лета?
- Које је ваше омиљено доба године? Зашто?
- Због чега се највише ђаци радују лету?

Речник

слутити - претпостављати
помаља – почиње да се показује
рујне – црвене, румене
бујне – пуне зеленила

Задатак

- Пронађите и подвучите све описе у песми који најављују долазак лета.

Хајде да стварамо

- За сваку илустрацију напишите по једну реченицу.

Тако ћете открити песничке слике у песми.

— .

— .

— .

— .

МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ И МЕДИЈСКА КУЛТУРА

МЕДИЈИ У СВАКОДНЕВНОМ ЖИВОТУ

Медији су средства која преносе различите врсте информација/порука.

Разговарамо

- Који медији су приказани на илустрацијама?
- Кome су намењени медијски садржаји са илустрација?
- Због чега људи шаљу медијске садржаје једни другима?
- Како би изгледао свет без медија?
- Да ли више времена проводите уз медије или у дружењу са вршњацима, са родитељима, на часовима у школи?
- Које медије пратите ви и ваши другари?

УТИЦАЈ МЕДИЈА

Данас су медији свуда око нас и одавно су део наше свакодневице. Они су намењени веома великом броју људи којима преносе информације или поруке. Ваше одрастање и уклапање у друштво данас је незамисливо без медија: слушате омиљену музику на радију, читате о познатим личностима у часописима намењеним вама, гледате серије и филмове на телевизији, дописујете се и комуницирате са вршњацима на интернету, а највише времена проводите на друштвеним мрежама.

Разговарамо

- Који медиј највише користите ти и чланови твоје породице и твоји другари?
- Шта медији треба да вам омогуће?
- Који медији служе за забаву, а из којих сазнајемо вести?
- Који медији вам одвлаче највише пажње?
- Којем медију највише верујете? Зашто?
- Да ли ти и твоји родитељи водите рачуна о времену које проводиш на интернету?

Упамти!

Претерано коришћење медија може да буде опасно по здравље. Водите рачуна о времену које проводите на интернету.

Задатак

- Покушајте да објасните својим речима како претерана употреба медија може да утиче на наше здравље.
- Нацртајте смајли за сваки медиј који користите ви или члан ваше породице.

Моја породица	Ја	Мама	Тата	Сестра	Брат	Деда	Баба

ПОУЧНЕ И ПРОБЛЕМАТИЧНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Разговарамо

- Какве све врсте информација можете дознати из медија?
- Шта највише волите да гледате на телевизији?
- Како се осећате док гледате цртани филм?
- Да ли сте некада на интернету чули вест која вас је узнимирила и због чега?
- Шта мислите, да ли су све информације које дознајете из разних врста медија истините?

Медији имају три главне функције:

- информисање,
- образовање и
- забава.

Медији имају и друге **позитивне** карактеристике:

- Преносе информације које за врло кратко време могу доћи до великог броја људи.
- Медији нам могу приближити многе догађаје и помоћу њих сазнајемо основне информације о ономе што нас занима. Ви, деца, имате природну потребу да се информишете о новим стварима и можете успешно да користите медије у свакодневном животу.
- Медије користимо када желимо да прочитамо књигу на екрану рачунара или када припремамо извештај или неки други школски задатак.
- Цртани или занимљиви документарни филмови, забавне емисије или комедије служе и деци и одраслима да се опусте и проведу слободно време.
- Позитивни примери су и различите верзије едукативних игара кроз које и деца и одрасли могу да науче нешто ново на забаван начин, као што се много позитивних садржаја може пронаћи претраживањем интернета и коришћењем друштвених мрежа.

Али, медији могу и **негативно** утицати на нас. Насилни садржај је присутан у готово свим медијским жанровима – од телевизијских емисија, цртаних филмова, филмова, спортских преноса, музичких спотова, реклама, видео игрица до разних информативних садржаја. Врло често су такви садржаји присутни у медијским садржајима који су првенствено намењени деци. Неретко се у медијима могу наћи проблематичне и непроверене информације. Оне могу бити у виду текста или у виду фотографије. То може штетно утицати на нас (можемо се узнемирити, уплашити, успаничити када чујемо или видимо такву информацију). Зато морамо сваку информацију да проверимо, односно да не поверијемо одмах у све што видимо и чујемо у медијима пошто су непроверене вести често манипулативне садржине.

Задатак

- Поделите се у три групе.

Прва група има за задатак да информише о неком догађају који се стварно десио у школи.

Друга група има за задатак да пронађе неку фотографију на интернету и измисли неку информацију у вези с њом.

Ученици из треће групе су публика.

Прве две групе презентују трећој групи своје информације. Публика на основу презентованог треба да да своје мишљење која је информација истинита, која лажна и то подизањем црвеног и зеленог картона, и да образложи зашто тако мисли.

КОРИШШЋЕЊЕ МОБИЛНИХ ТЕЛЕФОНА

Мобилни телефони су захваљујући технолошком напретку постали један од најпопуларнијих и незаменљивих уређаја које свакодневно користимо.

Разговарамо

- За које потребе користите мобилне телефоне?
- Колико времена дневно користите мобилни телефон?
- Како најчешће комуницирате: гласовно, текстуалним порукама, емотиконима или преко апликација друштвених мрежа?
- Да ли мобилни телефон (таблет или лаптоп) користите и за информисање?
- Који традиционални медиј (штампа, радио, телевизија) би могао да замени мобилни телефон, ако бисте у неком случају морали да се одрекнете његовог коришћења?

Задатак

- Да ли су мобилни телефон/таблет, лаптоп или неки други паметни уређај на твом списку жеља за рођендан?
- У простору нацртај који паметни уређај би волео да добијеш за рођендан.

ИКОНЕ И АПЛИКАЦИЈЕ НА МОБИЛНОМ ТЕЛЕФОНУ/ПАМЕТНОМ УРЕЂАЈУ

Мобилне телефоне/паметне уређаје користимо и за употребу различитих апликација. Наведене апликације су безбедне за коришћење зато што су део телефона. Највећи део апликација које су на паметним телефонима може да се сртне и на таблетима, а представљени су истим или сличним иконама.

Задатак

- Анализирајте апликације на телефону, групишите их на основу функције које испуњавају и нацртајте њихову икону:

Информисање	Забава	Комуницирање	Нешто друго

КОРИШЋЕЊЕ МОБИЛНОГ ТЕЛЕФОНА/ПАМЕТНОГ УРЕЂАЈА

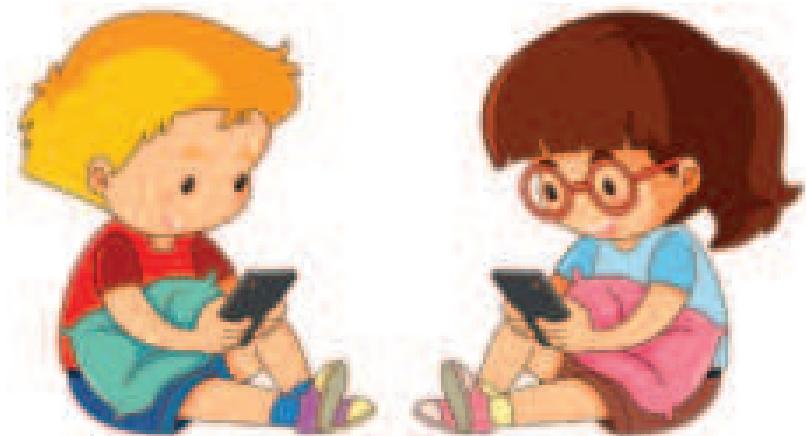

Мобилне телефоне/паметне уређаје, називамо паметним зато што их употребљавамо не само за комуникације, већ и за гледање, слушање и читање медијских садржаја. Међутим, треба да знамо како паметно и одговорнода управљамо њима и да избегавамо неодговорно коришћење. Неодговорним коришћењем можемо се довести до непријатне ситуације, која може негативно да утиче на све нас.

Разговарамо

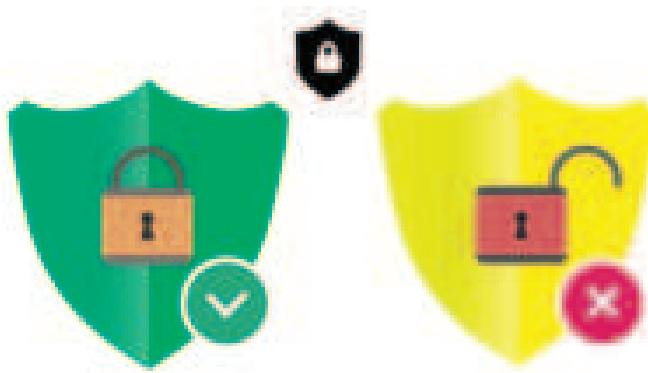
- Да ли имате мобилни телефон или неки други паметни уређај?
- Како се бринете о њему?
- Колико често користите мобилни телефон?
- Шта подразумевате под одговорним и неодговорним коришћењем телефона?
- Да ли сте се нашли у ситуацији да неодговорно користите ваш телефон? Објасните где и како.

Задатак

- Разгледај ситуације у следећим примерима и испод сваке напиши да ли је представљено одговорно или неодговорно коришћење мобилног телефона/паметног уређаја.
 - (1) Ана пише ружне коментаре о другима када мисли да су заслужили то. (Одговорно / Неодговорно)
 - (2) Анета не дели поверљиве информације о другима путем порука. (Одговорно / Неодговорно)
 - (3) Александар не рачуна себе кривим уколико је Марку послao поруку која је увредљива за Ивана. (Одговорно / Неодговорно)
 - (4) Агим не пише увредљиве ствари о другима чак и када хоће да се шали са њима. (Одговорно / Неодговорно)
 - (5) Другари су Лани кришом узели мобилни телефон на коме је била доступна лозинка једне друштвене мреже. Са њеног телефона слали су њеним другарима и другарицама увредљиве садржине. (Одговорно / Неодговорно)

Упамти!

Дељење увредљивих порука које врећају и критикују некога или садрже поверљиве информације о некоме представља неодговорну комуникацију зато што врећа онога на кога се односи, без разлике да ли ће порука стићи до њега и/или ће је дознати други којима није намењена. Никоме, осим својим родитељима, немој да дајеш своју лозинку. Твоја лозинка је као кључ од твога стана – не дели се ни са ким.

ЕМОТИКОНИ

Често при комуникацији путем мобилног телефона/паметног уређаја вместо речи, делова реченице или целе реченице користимо одређене симболе или емотиконе. Често их користимо и као додатак ономе што пишемо да бисмо постигли јачи утисак код оног са ким комуницирамо.

Пример:

Браво, одлично си то урадио/ла!

Хвала ти што си ми помогао/ла данас, си.

Данас сам се страшно уморила на тренингу .

Задатак

- Појмовима који следе додели емотиконе или другу врсту симбола које користиш у свакодневној дигиталној комуникацији:

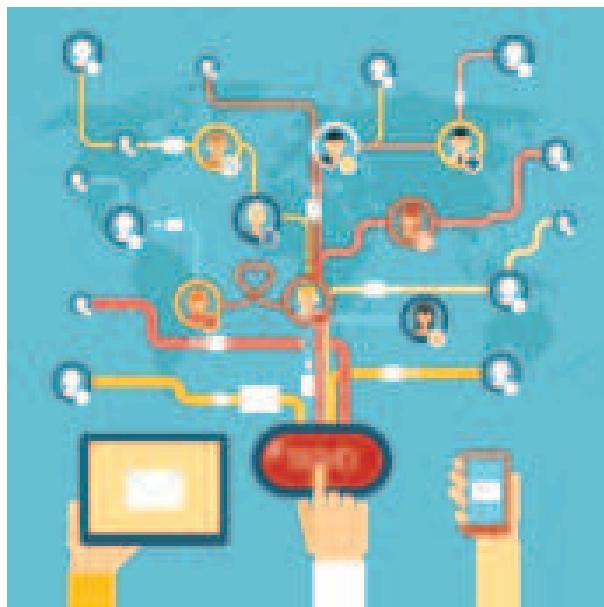
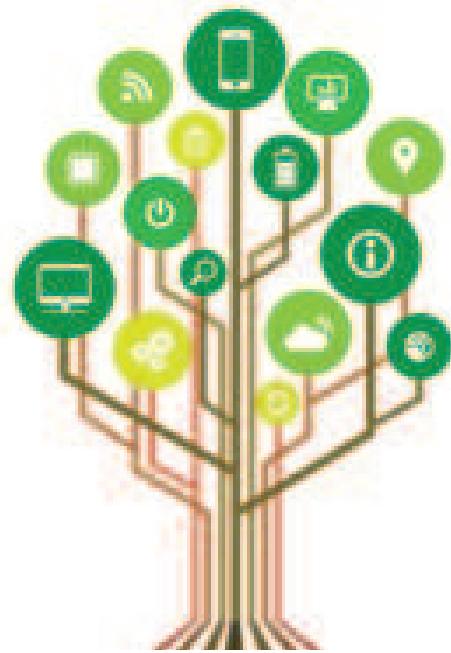
Срећа	<input type="text"/>	Мрак	<input type="text"/>
Природа	<input type="text"/>	Завист	<input type="text"/>
Туга	<input type="text"/>	Радост	<input type="text"/>
Досада	<input type="text"/>	Школа	<input type="text"/>
Глад	<input type="text"/>	Тренинг	<input type="text"/>
Домаћи задатак	<input type="text"/>	Излет	<input type="text"/>

ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ

Интернет је светска, глобална рачунарска мрежа, која повезује највећи број рачунара на свету.

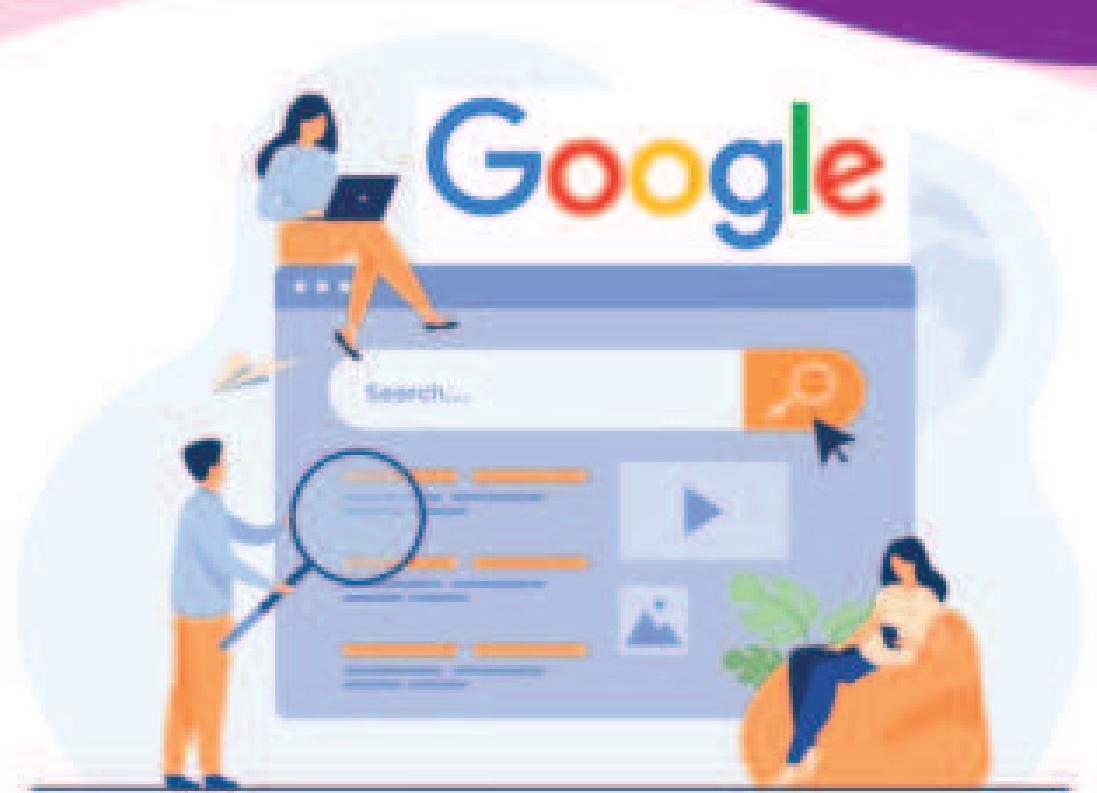
Ако интернет мрежу замислимо као дрво – сваки лист дрвета је један компјутер или паметни уређај. Цела крошња дрвета може да има хиљаду листова који су повезани са гранама преко којих „комуницирају“ једни са другима (дабијају и шаљу информације).

Свака информација може да се пренесе, а преко коришћења претраживача на интернету могу се добити различити подаци из сваке области. Један од најпопуларнијих претраживача је **Google**.

КОРАЦИ ЗА ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ

Разговарамо

- По чему је интернет посебан у односу на медије о којима смо разговарали?
- Да ли сте некада претраживали на интернету?
- Јесте ли сте сами претраживали или са неким одраслим?
- Шта сте дознали приликом тога?
- Шта би још хтели да дознате претрагом?
- Интернет није увек безбедан за децу. У којим ситуацијама на интернету може бити угрожена твоја безбедност?
- Од кога треба да потражиш помоћ и да се заштитиш?

За претраживање на интернету користимо следеће кораке:

- (1) Отвара се „претраживач Google“.
- (2) Уноси се тачно **кључна реч**, комбинација од неколико кључних речи или кратко питање у вези са информацијом коју желимо да дознамо.
- (3) Притиска се „тражи (search)“ или дугме „enter“.
- (4) Отварају се линкови који дају тражене информације. Линкови су везе које нас доводе до тражене информације.

Пример:

Отворамо претраживач, упишемо кључну реч – Песма Звончићи, притиснемо „тражи (search)“ или дугме „enter“, и отвара нам се линк:

<https://www.youtube.com/watch?v=xJcUIMCSciQ>

Задатак

- Поделите се у три групе. Свака група из кутије вади по један лист. На првом листу је дата илустрација како деца купе лишће листопадног дрвећа. На другом је представљено зимзелено дрвеће и како два човека секу јелку. На трећем је илустрација како група људи праве зимницу. Задатак сваке групе је да на основу представљених ситуација илустрацијама осмисли кључне речи и употреби их за отварање линкова за претраживање на интернету.

